

**Боршуляк А. М.
Лаврентьева Н. В.**

**ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ ТВОРИ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
ДЛЯ ФОРТЕПІАНО**

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

**Боршуляк А. М.
Лаврентьєва Н. В.**

**ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ ТВОРИ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
ДЛЯ ФОРТЕПІАНО**

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ
2023

УДК 780.616.432.087.1:[78.036.9(477)]

ББК 85.315.3я73

Б 83

Рекомендовано до друку ухвалою Вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, протокол № 11 від 29 листопада 2022 р.

Рецензенти:

Лабунець В. М. – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Каплієнко-Ілюк Ю. В. – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри музики Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича.

Боршуляк А. М., Лаврентьєва Н. В.

Б 83 Естрадно-джазові твори українських композиторів для фортепіано: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Волощук В. О., 2023. 124 с.

УДК 780.616.432.087.1:[78.036.9(477)]

ББК 85.315.3я73

У навчальному посібнику представлено нотний матеріал естрадно-джазових творів українських композиторів для фортепіано, різний за складністю, тематикою, стилістикою, засобами художньої виразності, музичною мовою. Посібник розкриває основні виконавські проблеми під час інтерпретації естрадних творів та джазових стилів, збагачений джазовим глосарієм.

Видання адресоване студентам та викладачам вищих навчальних закладів мистецького спрямування, а також музикантам-виконавцям.

© Боршуляк А. М., Лаврентьєва Н. В., 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. СПЕЦИФІКА ВИКОНАННЯ ДЖАЗОВОЇ МУЗИКИ ТА ЇЇ СТИЛІВ	
1.1. Мистецтво джазу, його дефініції та стильові напрямки	6
1.2. Розвиток українського джазу	8
1.3. Джазова ритміка та її особливості	10
1.4. Специфіка розвитку джазового ритму	12
РОЗДІЛ 2. ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ ТВОРИ	
2.1. Естрадно-джазові п'єси та етюди	
Канікули <i>Н. Лагодюк</i>	15
Етюд (C dur) <i>Н. Лагодюк</i>	16
Етюд (F dur) <i>Н. Лагодюк</i>	17
Блюз <i>Н. Лагодюк</i>	18
Романтичне скерцо <i>І. Гусєв</i>	19
Віденський вальс <i>Н. Лагодюк</i>	22
Маєстро жартує <i>Н. Лагодюк</i>	25
Ненав'язлива боса-нова <i>І. Гусєв</i>	28
У ритмах Іспанії <i>Н. Лагодюк</i>	31
Несе Галя воду <i>О. Саратський</i>	34
Од Києва до Лубен <i>О. Саратський</i>	40
Цвіте терен <i>О. Саратський</i>	45
Розмова ритмів <i>Н. Лагодюк</i>	50
Чом ти не прийшов? <i>О. Саратський</i>	54
2.2. Естрадно-джазові ансамблі	
Маленький тапер <i>О. Науменко</i>	61
Діалог <i>Б. Стронько</i>	70
Регтайм <i>Н. Лагодюк</i>	79
Танго <i>Г. Кожухар</i>	90
Час великих очікувань <i>О. Науменко</i>	101
ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ	118

ПЕРЕДМОВА

Сучасні реформаторські процеси в мистецькій освіті вимагають нового підходу до фахової підготовки майбутніх учителів музики, зумовленого сьогоденною адаптацією вітчизняної освіти до європейських стандартів вищої освіти. Впровадження інноваційних технологій для розвитку виконавської майстерності студентів, дозволяють виховати освіченого, компетентного, креативного і конкурентного фахівця.

В процесі інструментальної підготовки студент долучається до світової та вітчизняної музичної культури, виконавських традицій, відбувається формування його мистецьких компетенцій. Одним із вагомих кроків у напрямку модернізації музичної освіти є залучення студентів мистецького спрямування до джазової творчості та виконавства, що значно розширює діапазон музично-творчих навичок, внаслідок чого зростає професійна компетентність випускників. На сучасному етапі розвитку музичного мистецтва джазова музика міцно вкорінюється у світ української музики, а в суспільстві, культурі і мистецтві спостерігається активна цікавість до джазу, що характеризується синтезом традиційного і нового, досконалим володінням імпровізацією, як однією із важливих виконавських складових джазу.

Джазова стилістика проникає до академічної композиторської творчості. Мистецтво джазу розвивається в різних напрямках. Вплітаючи джазові елементи в свої твори, композитори створюють нові унікальні стилі-сплави, нову інтерпретацію джазу. Численні приклади музичної авторської творчості ХХ століття виразно демонструють даний процес. Не випадково в 50-і роки минулого століття яскравим явищем в європейській і американській культурі стала так звана «третя течія», де тенденції джазової музики злилися в єдине концептуальне ціле з академічною традицією.

З'явившись в ХІХ столітті в результаті синтезу афро-американської та європейської музики, з часом джаз органічно ввійшов в світову та вітчизняну музичну культуру та став унікальним видом музичного мистецтва. «Якщо в минулому він просто розважав і апелював до нашого відчуття ритму, то зараз, відійшовши від естрадної та розважальної музики, він дедалі частіше апелює до нашої свідомості та інтелекту» (З. Рось).

За тривалий період розвитку, як американського, так і вітчизняного джазу відбулася значна еволюція його стильових напрямів. Особливими стильовими розгалуженнями вирізняється кінець ХХ та початок ХХІ століть. Але упродовж тривалого часу джазове мистецтво не було об'єктом наукового дослідження й сьогодні отримання необхідної джазової інформації викликає певні труднощі. В українському мистецькому середовищі суттєво не вистачає підручників, навчальних посібників та особливо нотної літератури для учнів та студентів мистецьких спеціальностей.

Отже, мета навчального посібника – забезпечити джазовим нотним матеріалом навчальний процес студентів мистецьких спеціальностей вищих навчальних закладів, а також надати певні знання з питань специфіки джазових стилів, особливостей виконання джазової музики як цілісного феномену музичної культури, сформувати комплекс навичок інтерпретації різноманітних джазових стилів, надати ефективну методику розвитку джазового ритму.

Актуальність посібника визначається його практичною необхідністю, оскільки він не лише подає нотний матеріал, а й розкриває основні виконавські проблеми під час інтерпретації джазових творів різноманітних стилів.

Тож, перший розділ посібника присвячений проблемним теоретичним питанням джазової музики, виконавській специфіці різноманітних джазових стилів, особливостям джазової мови з її різноманітною і складною ритмікою та гармонією. Значна увага приділяється джазовій ритміці, як головному елементу джазу та свінгу, як засобу виразності, який характеризується метро-ритмічною пульсацією, що заснована на постійних відхиленнях ритму від опорних долей граунд-біту. У розділі подаються методичні рекомендації, що формують розуміння специфічної естрадно-джазової мови та допомагають засвоїти особливості естрадно-джазового піанізму.

Другий розділ надає нотний матеріал, який розміщується за рівнем складності. Значну цінність становлять джазові ансамблі, що допомагають вдосконалювати джазові навички. Посібник збагачений джазовим глосарієм. Він адресований студентам та викладачам вищих навчальних закладів мистецького спрямування, а також всім, хто цікавиться джазовою музикою.

РОЗДІЛ 1

СПЕЦИФІКА ВИКОНАННЯ ДЖАЗОВОЇ МУЗИКИ ТА ЇЇ СТИЛІВ

1.1. Мистецтво джазу, його дефініції та стильові напрямки

Джаз – це різновид музично-імпровізаційного мистецтва зі своїми характерними особливостями, такими як: імпровізація, свінговий ритм, різноманітні синкопи, блукаючий бас. Це мистецтво, що постійно розвивається та об'єднує в собі нові інтонації та ритмічні угруповання.

Щодо походження слова «джаз» побутує кілька версій. Одні вважають, що це слово походить від французького дієслова *jaser* (жазе – базікати, тріщати), користуючись яким, французьке населення Нового Орлеану зневажливо називало оркестрову негритянську музику; інші пов'язують його з ім'ям негра-корнетиста Джеббо Брауна, який грав у Нью-Йорку на початку ХХ ст.; треті розглядають це слово як наслідування специфічному дзижчання особливих мідних тарілок, які вживалися при виконанні танців у деяких африканських племен. Слово «jazz» як музичний термін вперше з'явилося в 1915 році у зв'язку з білим оркестром, що грав в новоорлеанському стилі. Один з чиказьких менеджерів застосував це слово в назві новоорлеанського оркестру Тома Брауна, організувавши його виступ у Чикаго під назвою «Том Браун Диксиленд Джаз Бенд».

Музика джазу виникла в результаті синтезу африканської, американської та європейської музичної культури у ХІХ столітті під час колонізації Африканського континенту та заселення Нового Світу. Жанрово-інтонаційними витокami джазової музики є: трудові пісні, спірічуелс, блюз, театр менестрелів, регтайм. Потрапивши в Новий Світ, музика негрів в цілому стає більш самостійною, ніж в синкретичному африканському мистецтві. Вона набуває яскравий емоційний лад з усіма відтінками настроїв.

Метроритм в негритянській музиці США став простішим, ніж колись був в Африці. Його ускладнення почалося згодом у деяких пізніх джазових стилях. З африканських засобів виразності негри в Америці зберегли остинатний принцип, ударність, відхилення ритміки різних голосів від основної пульсації (типу офф-біт), імпровізаційність, як найважливіший метод розвитку, варіаційність, свободу інтонування з цілим комплексом специфічних прийомів в артикуляції, звуковидобуванні, тембрах, колективність виконання, структуру запитання-відповідь, паралелізми в голосоведенні, «гарячу» (хот) манеру в трактуванні матеріалу тощо.

У використанні інструментів помітні як збереження традицій, так і нові тенденції. Досить рано завезені неграми барабани були заборонені рабовласниками. У деяких регіонах раби замінили їх палицями, теж згодом вилученими, оскільки вони ставали зброєю проти гнобителів. Барабани майстрували з ящиків, з дерева. Існував барабан з кипариса, покритий баранячою шкірою. На ньому грали маленькими паличками. Барабаном ставала і бочка, обтягнута шкірою вола (Бамбула), і бочка з металу. Роль ударних інструментів

виконували різні брязкальця, бляшані банки, пральні дошки, тази, предмети, наповнені зерном (гурд), галькою, зубами тварин (типу маракасів). Поступово починають використовуватися і європейські ударні інструменти – великий і малий барабани, тарілки, трикутник та ін.

З струнних щипкових було популярне банджо, пізніше – гітара. Сопілки використовувалися поряд з флейтами, губними і ручними гармоніками. Застосовувалися саморобні і примітивні духові – Казу (трубка), Джаг (гличик). В період архаїчного джазу негри починають освоювати і європейські духові інструменти – корнет, тромбон, кларнет та інші. У практику фольклорного музикування входять фортепіано, контрабас.

Репертуар класичного джазу, в порівнянні з архаїчним, збагачується і розширюється, насамперед, за рахунок блюзу, а також завдяки використанню нових танців афро-американського походження. На нього вплинула французька, італійська та іспанська музика, латиноамериканські елементи, а також англійський, шотландський та ірландський фольклор. Імпровізація стає все більш цікавою та художньо повноцінною в класичному джазі. Вона часто до невпізнання перетворювала початкову тему п'єси. З неї часто виокремлювався один мотив, на основі якого і йшла подальша імпровізація.

На початку 30-х років в музиці почали викристалізовуватися характерні риси свінгу. Велику роль у народженні свінгу відіграв чиказький стиль. Початок «ери свінгу» часто пов'язують зі створенням чиказького біг-бенду під керівництвом Бенні Гудмена (1934 рік). Хоча зародження біг-бендів, тісно пов'язаних зі свінгом, відбулося ще в надрах «гарячого джазу», коли в 1924 році Луї Армстронг перейшов до Флетчера Хендерсона. Труба відразу стала королівським інструментом джазу, а разом з нею почалася й історія саксофона в джазі, без якого свінг взагалі був немислимий.

Поряд із свінговими біг-бендами, на початку 40-х років, почали з'являтися невеликі гурти. Творчі музиканти гостро відчували застій у розвитку джазу, що виник у зв'язку із появою величезної кількості модних танцювально-джазових оркестрів, які вже не прагнули до вираження істинного духу джазу, а користувалися лише готовими прийомами кращих джазових колективів. Спробу вирватися за межі джазових стереотипів здійснили молоді, в першу чергу – нью-йоркські музиканти, до числа яких можна віднести альт-саксофоніста Чарлі Паркера, трубача Дітті Гіллеспі, ударника Кенні Кларка, піаніста Телоніуса Монка. Вони почали грати імпровізаційну джазову музику, завдяки якій відкрились нові горизонти в історії джазу та черговий етап його розвитку – період модерн (сучасного) джазу. Модерн-джаз поєднав різні стильові розгалуження: бі боп, хард боп, фанки, вест коуст джаз, кул, прогресив джаз та ін., які вирізнялися не лише складністю виконання, але й сприйняття.

Новаторська джазова музика, що з'явилася наприкінці 50-х років, отримала загальну назву «авангард», вона поєднувала елементи традиційного джазу із авангардною музикою. Авангард (абстрактний джаз, новий джаз, вільний джаз) –

напрямок джазової музики, що послабив непохитні умови стилістичної нормативності, проявивши тенденцію до ще більш, ніж у попередніх джазових напрямках, значущої індивідуальності суто джазового стилю». Він включає в себе ряд стилів, зокрема фрі-джаз («вільний джаз»), який був радикальним відходом від попередніх стилів та пов'язаний із експериментами в галузі гармонії, форми, ритміки, мелодики і техніки імпровізації. В цьому стилі соліст не зобов'язаний слідувати відомим канонам, він може йти в будь-якому непередбаченому напрямку.

В ХХІ столітті джаз зазвучав по-новому, віднайшовши нове дихання, а стрімке поширення Інтернету послужило величезним поштовхом не лише для комерційно успішних записів, а й для андеграундних виконавців. Джаз зайняв почесне місце поруч з іншими класичними стилями. Сучасну джазову музику, що підкреслює чіткість, мелодійність і красу звучання зазвичай характеризують як smooth jazz або contemporary jazz. Ритмічні і мелодичні лінії гітари і бас-гітари, саксофона і труби, клавішних інструментів у звуковому обрамленні синтезаторів і семплерів створюють колоритний саунд smooth jazz, що легко упізнається. Величезний потенціал сучасного джазу розкривається в різноманітних напрямках.

1.2. Розвиток українського джазу

Процес становлення джазу на теренах України розпочався в 20-х роках ХХ століття та відбувався завдяки проникненню у розважальну музику того часу стильових рис та елементів американського джазу. Синтез різних культур, ментальностей сприяв виникненню українського джазового мистецтва, сутністю якого є постійне формування й безперервне оновлення. Джазові музиканти намагалися створити свій оригінальний джаз, шукали нові форми, теми, шляхи розвитку.

Оскільки джаз мав «західне походження», на своєму шляху він зустрів багато перешкод й піддавався гострій критиці з боку РАПМа (Російської асоціації пролетарських музикантів), яке навіть вимагало від'єднання джазу від музичної культури. Лише після ліквідації РАПМа у 1932 році джаз одержав нове дихання.

Офіційне ж визнання джазу відноситься лише до кінця 1970-х років ХХ ст. Перші джазові концерти на Україні відбувалися з середини 20-х початку 30-х років. А в 1924 році було створено перший український джазовий ансамбль (ксилофон, скрипка, рояль, шумові та ударні інструменти) у Харкові під керівництвом Юлія Мейтуса – студента музично-драматичного інституту та завідувача музичного відділу пролеткульту.

Яскравим представником «пісенного джазу» був оркестр «Геа-джаз», створений артистом Леонідом Утьосовим (одеситом за походженням) та трубачем Яковом Скомаровським. До складу оркестру входило 10 музикантів: три саксофони, дві труби, тромбон, фортепіано, контрабас, ударна група та банджо. За 35 років свого існування склад оркестру неодноразово змінювався, але завжди залишався високопрофесійним. У театралізовану дію, поєднану сценарієм,

включалися різноманітні танці й, навіть, акробатичні трюки, завдяки чому оркестр отримав назву «театралізований джаз».

У воєнний період джаз поступово відходить від інструментальних форм і зливається з масовою піснею та естрадним мистецтвом. Джазові оркестри часто виступають на фронті та дають концерти для працівників тилу. Після вітчизняної війни в джазовій музиці відбувається зворотний процес – перехід від пісенних до різнобічних інструментальних форм. В багатьох містах і селах України з'являється велика кількість як професійних, так і самодіяльних колективів, що виконували імпровізаційний джаз. Їх репертуар складався з творів зарубіжних композиторів і з обробок популярних пісень у джазовому стилі. Джазом захоплюються й талановиті молоді музиканти.

У 1962 р. в Києві з'являється перший джаз-клуб, біля витоків якого стояв В.Симоненко¹. Згодом такі клуби виникають в Харкові, Одесі, Донецьку та в інших містах при заводах, підприємствах. Вони сприяли популярності джазу й зростанню професійної майстерності музикантів. В цей час українські джазові виконавці починають активні пошуки власного стилю, заснованого на джазовій імпровізації та національному фольклорі, вони створюють оригінальні композиції забарвлені національним колоритом.

На кінець 60-х і 70-ті роки припадає неофіційна заборона державними структурами вітчизняного джазового мистецтва, але воно продовжує своє існування та активно розвивається.

В кінці 1980-х років починається джазовий «ренесанс» в українській музиці. Прогресивному розвитку вітчизняного джазу сприяло проведення джазових фестивалів, серед яких «Горизонти джазу» (Кривий Ріг), «Vinnytsia Jazzfest» (Вінниця), «Донецьк – 100-120» (Донецьк, проходив до 1989 року; відновлення джазового свята відбулося у 1999 році «Донецьк – 130», а у 2001 році джазовий фестиваль отримав назву До Дж), «Метаморфози джазу» (Київ, міжнародний мистецький проект, 1995 р.) тощо, а також участь українських джазменів у міжнародних і всеукраїнських джазових фестивалях, днях джазової музики та висвітлення джазових подій вітчизняними мас-медіа (сучасні радіо та телепередачі: «Тема з варіаціями» – О. Коган, «35 хвилин джазу» – Л. Гольдштейна, «Джаз до 23 -ї» та інші).

З другої половини 90-х років розпочинається новий період розвитку джазового мистецтва в Україні, який триває й до нашого часу. Нова хвиля

---

¹ **Володимир Симоненко** – піаніст, журналіст, упорядник української джазової енциклопедії, популяризатор джазу (1940-1998 роки). Написав понад 20 досліджень з проблематики джазу, що вийшли в різних європейських видавництвах, зокрема антологію «Мелодії Джазу», що стала настільною книгою багатьох джазових професіоналів та любителів. Симоненко був засновником першого українського джаз-клубу, організатором джазової освіти в Україні, викладачем курсу історії джазу, читав цикли лекцій на радіо «Азбука джазу». Він став першим президентом Української джазової асоціації. У 1990 році очолив дирекцію міжнародних музичних фестивалів «Київ-Музик-Фест», «Форум музики молодих» і «Прем'єри сезону», якими керував вісім років.

піднесення джазового руху охоплює шляхи перетворення набутих досягнень українського джазового мистецтва у вітчизняну джазову школу.

1.3. Джазова ритміка та її особливості

Під час вивчення та виконання джазових творів в учнів та студентів можуть виникати певні труднощі. Важливо знати ритмічні особливості мистецтва джазу, який вирізняється оригінальною системою ритмічної організації. Зокрема, у джазовій ритміці спостерігається прагнення до самостійності ритмічних ліній, їхньої насиченості та конфліктності, що має особливий естетичний сенс. Ритм займає одне з провідних місць в елементах джазової музики. Саме ритм у джазі є багаторівневою системою, яка поєднує у собі складні приклади ритмічної техніки: тернарний принцип ритмічних пропорцій; синкопування; поліритмію; ритм-випередження; поліритмічне рубато; блукаючі акценти. Однією з найскладніших проблем виконавства у джазі є точне засвоєння і відтворення метроритму зі штрихами, характерними для сучасної музики. Серед головних специфічних елементів виконавської майстерності є свінг-ритмічна імпульсивність, яка створює особливу напруженість звучання, відчуття наростання темпу при формальній його стабільності.

Розглянемо більш детально елементи джазової ритміки. Головним засобом виразності в джазі, який характеризується метроритмічною пульсацією, що заснована на постійних відхиленнях ритму від опорних долей граунд-біту є *свінг* (від англ. хитання, качання, помах). В. Дряпіка зазначає, що свінг є основним засобом джазової поліритмії й виникає внаслідок неспівпадання акцентів мелодичної та ритмічної ліній. Завдяки цьому у слухача складається враження нарощування темпу шляхом «розгойдування». Від слова «свінгувати», тобто «розгойдувати» також походить назва стилю – свінг.

Опираючись на дослідження науковців, виділимо елементи, які включає в себе джазова ритміка (свінг), а саме:

- синкопування (фактурні синкопи);
- переакцентування (штрихові синкопи);
- тернарність ритму («тріольність» ритмічного малюнка).

Завдяки цим прийомам відбувалося «розгойдування» опорних метричних долей, притаманне джазу. Розглянемо більш детально кожен складову джазової ритміки.

Головним елементом джазової ритміки виступає *синкопування*, яке поєднує рівномірну пульсацію – біт та її порушення. Нагадаймо, що термін біт (beat) має кілька значень:

1. Буквально удар; ритмічний центр ваги такту. Спосіб акцентування інструментами ритмічної групи, що виражається в рівномірному чергуванні однаково підкреслених ударів і створює ритмічний пульс джазу.

2. Ритмічна інтенсивність. Термін визначає здатність музиканта або цілого колективу виконувати джаз з легкістю і загостреним почуттям ритму.

Зазвичай найбільш вживаним в джазі є випереджуюче синкопування, яке отримало в джазовій літературі різноманітні назви – «ломбардський ритм» або «шотландська синкопа» до другої долі такту, а також «джазовий затакт» або «джазова анакруза» до четвертої долі. Синкопи до сильних та відносно сильних долей не отримали спеціальних назв в джазовій музиці. Але саме джазова поліритмія була притаманна джазовій музиці та відрізняла її від академічного синкопування.

Дослідники виділяють в джазовій ритміці два основні принципи, які менш типові для інших видів музики або зовсім не знаходять в них застосування. Це «первинний рег» (просте синкопування) і «вторинний рег» (джазова поліритмія). Перший принцип часто відноситься і до європейської музики, другий належить тільки до джазової ритміки.

Вторинний рег (secondary rag – англ.) зазвичай розглядається як характерний тип акцентування, при якому в рамках дво- або чотиридольного метра утворюється послідовність тривалостей тридольних груп. Основним прийомом тут є накладення метрично однорідних ритмічних структур на провідний ритм-пульс. У типових випадках ритм, що накладається складається з тривалостей тридольних груп, які протиставляються чотиридольному біту.

Відмінною рисою поліритмії в музиці академічної традиції від джазової поліритмії є те, що вона в основному пов'язана з поєднанням ритмічних малюнків, які не мають загальної часової одиниці. Це поєднання дуолей з тріолями, квінтолями, септолями, тріолей з квартолями, квінтолями, септолями, децімолями тощо. Також традиційна поліритмія пов'язана з нашаруванням ритму на тридольну основу (за винятком ритму джаз-вальсу). Досить часто ритмічну особливість джазового синкопування використовували американські композитори.

Другою особливістю джазового ритму є *переакцентування* (штрихова синкопа) – це прийом перенесення акценту з сильної долі на слабку при відсутності синкопованого малюнка, створення ефекту порушення рівномірної пульсації через певний підкреслюючий штрих на метрично слабкій ноті. Переакцентування спрямоване на створення вишуканості та оригінальності твору, своєрідної ритмічної терпкості, яка і є головною у свінгу.

Слід сказати, що переакцентування не ввійшло в часто вживані засоби ритміки, до яких зверталися композитори музики, ритмічно пов'язаної з джазом. І навіть сам джаз не завжди використовує даний ритмічний прийом. Однак навіть в «пізньому» авангарді можна зустріти твори, де джазове переакцентування виступає ідейним чинником побудови ритмоформи.

Тернарність – ритмічний принцип тридольних пропорцій в дводольному метрі – особлива властивість джазу. Сутність джазового тернарного ритму криється

в особливому мисленні джазового музиканта, коли кожна доля такту мислиться як три ритмічні одиниці, об'єднані за формулою 2 + 1.

В основі пунктирного ритму лежить чергування сильних і більш коротких за тривалістю слабких долей. Академічна інтерпретація пунктирних ритмів в мелодії передбачає при їх виконанні точне співвідношення тривалостей, відповідно до зафіксованого нотного тексту. В джазі ця інтерпретація заснована на так званій «виконавській манері свінг», яка має на увазі деяке випередження слабких долей, що входять в малюнок цього ритму. Ці положення, що стосуються інтерпретації пунктирного ритму, повністю відносяться також і до рівного ритмічного малюнку мелодії, що складається, наприклад, тільки з одних восьмих. У цьому випадку такі восьмі тривалості, які йдуть один за одним виконуються так само, як і пунктирний ритм в джазовому стилі.

1.4. Специфіка розвитку джазового ритму

Формування та вдосконалення ритмічного почуття здійснюється за допомогою спеціально підібраних вправ, фрагментів з творів естрадної і джазової музики за ступенем зростання складності. Починати освоєння слід з повільних творів, поступово переходячи до більш швидких темпів і складних ритмічних малюнків. На наступному етапі відпрацьовується прийом зміни темпів: поступовий і раптовий перехід від одного темпу до іншого. Таким чином, спеціально організована робота з учнем з розвитку темпоритмічних навичок буде багато в чому сприяти розвитку виконавських навичок. Крім цього, ритмічна точність при виконанні на музичних інструментах буде залежати від точності дихання і його адекватності темпу і ритму виконуваного твору.

Для розвитку метроритмічного почуття корисно грати твори зі складними (п'ятидольними, семидольними і т. д.) розмірами, із зіставленням тріолей з групами з двох або чотирьох нот, а також твори з частими відхиленнями від основного ритму. Слід звернути особливу увагу на ритмічну сторону виконання каденцій, записаних без поділу на такти: необхідно знайти метроритмічну форму і правильно визначити місце першого акценту. Часто для виразного виконання каденції потрібно значно порушити рівномірність руху (прискорення в одному місці може бути компенсовано відповідним уповільненням руху в іншому).

Виховання почуття свінгу – одна з центральних і складних завдань в процесі занять. Оволодіння свінгом – процес не швидкий, не легкий, і не всім виконавцям вдається досягти необхідних результатів. На заняттях слід навчити прочитанню ритмічних малюнків, специфічних для музичного мистецтва естради, навчити «освінговувати» музичний текст, тобто виробити вміння інтонаційного розгойдування звуку з акцентуванням, артикуляцією, ритмічною пульсацією, характерними для свінгу. Починати треба з простих ритмічних малюнків з поступовим ускладненням навчально-інструктивного матеріалу.

Оскільки свінг є витончене почуття ритму, то в методиці оволодіння основними прийомами його виконання, на початковому етапі можна рекомендувати таку послідовність.

По-перше – розвиток навичок ритмічної інтерпретації восьмих нот восьмими тріолями. Вибір саме цієї тривалості обумовлений більш легким засвоєнням такого ритмічного малюнка початківцями музикантами в порівнянні з четвертними і шістнадцятими.

На перших заняттях доцільно почати з вправ на одній ноті – це не буде відволікати від основного завдання відтворення ритму. Виконання тріолями треба продовжувати до тих пір, поки у музикантів не з'явиться почуття свінгу. Тільки після цього можна перейти до більш складних вправ з двома, трьома, чотирма і т. д. нотами, а потім до виконання мелодій.

Наступним прийомом в оволодінні свінгом є акцентування (синкопування) – переміщення акцентів з сильною долі на слабку. Методично цей прийом відпрацьовується спочатку на простих ритмічних малюнках – восьмі і четвертні.

1. Просте синкопування шляхом випередження долі:

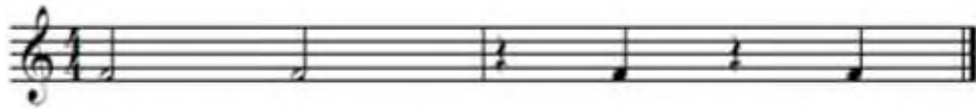

2. Просте синкопування, яке слід виконувати за рахунок об'єднання слабкої долі з наступною сильною:

3. Просте синкопування за рахунок запізнювання долі:

4. Просте синкопування, яке створюється за рахунок динамічних акцентів (зміщення акцентів).

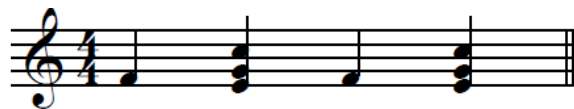
а) Звичайне акцентування:

б). Зміщення акценту:

5. Просте синкопування шляхом гармонізації:

Акорди на слабких долях такту сприймаються як більш значущі, ніж окремі звуки, які, як правило, припадають на сильні долі. Тому привнесений акцент на слабких долях буде створювати враження його зміщення.

Джазова музика насичена синкопами, які привносять в джазову імпровізацію особливий звуковий колорит. Синкопування вимагає від виконавця правильного стилістичного і технічного оформлення. В джазових темах і імпровізаціях можна знайти кілька видів синкоп: внутрішньотактові, міжтактові, послідовно розгорнуті і поєднані з паузами. У послідовності різних синкоп, особливо в повільних і помірних темпах, хорошим засобом для музиканта, зокрема, є використання уявної артикуляції складів, таких, як «ба» і «так» (на тривалих звуках), «дап» і «бап» (на відносно тривалих і коротких тривалостях). Така артикуляція сприяє необхідній зміні під час гри виразності і штрихових відтінків фраз, мотивів, секвенцій.

Артикуляція є наступним елементом в процесі оволодіння свінгом. Одним з важливих методичних вимог є освоєння прийому на музичному матеріалі, що має один і той же ритмічний малюнок, мелодичну лінію. Змінюючи смислові акценти, а відповідно до цього, і характер виконання, учасники наочно пізнають сутність прийому, його роль в проголошенні фрази.

Найважливішою умовою оволодіння прийомами джазової музики є ретельне відпрацювання їх на заняттях і закріплення в самостійній роботі вдома.

2.1. ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ П'ЄСИ ТА ЕТЮДИ

Канікули

Н. Лагодюк

Measures 1-4 of the piece. The music is in 4/4 time. The right hand features a melodic line with accents and fingerings (4, 2, 1, 3, 4, 1). The left hand provides harmonic support with chords and a bass line. Dynamics include *mf* and *sf*.

Measures 5-7 of the piece. The right hand continues the melodic line with complex fingerings (1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1, 2). The left hand features a steady bass line with chords. Dynamics include *mp* and *swing*.

Measures 8-10 of the piece. The right hand has a melodic line with accents and fingerings (4, 2, 1, 2, 3). The left hand features a bass line with chords and a melodic line with accents and fingerings (4, 2, 1, 2, 3). Dynamics include *f*.

Measures 11-13 of the piece. The right hand has a melodic line with accents and fingerings (5, 2, 1). The left hand features a bass line with chords and a melodic line with accents and fingerings (4, 2, 1, 2, 1, 5). Dynamics include *p* and *mf*.

Measures 14-16 of the piece. The right hand has a melodic line with accents and fingerings (1, 2, 3, 4, 5). The left hand features a bass line with chords and a melodic line with accents and fingerings (1, 2, 3, 4, 5). Dynamics include *f*.

ЕТЮД

Н. Лагодюк

Andantino

Measures 1-4 of the piece. The music is in 4/4 time and begins with a *mp* dynamic marking. The right hand features a melodic line with eighth and quarter notes, while the left hand provides a steady accompaniment of chords and single notes.

Measures 5-8. Measure 5 is marked with a '5'. The right hand continues its melodic development with some grace notes. A *mf* dynamic marking is introduced in measure 7. The left hand accompaniment remains consistent.

Measures 9-13. The right hand melody becomes more active with sixteenth-note passages. The left hand accompaniment continues with a steady rhythm.

Measures 14-18. Measure 14 is marked with a '14'. The right hand features a series of chords and moving lines. The left hand accompaniment provides harmonic support.

Measures 19-22. Measure 19 is marked with a '19'. The right hand concludes with a triplet of eighth notes. The left hand accompaniment continues until the final measure.

ЭТЮД

Н. Лагодюк

Fast

Musical notation for measures 1-4. The piece is in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The first measure starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The melody in the right hand features eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

Musical notation for measures 5-8. Measure 5 is marked with a '5'. This system includes triplet markings (indicated by a '3' and a bracket) in both the right and left hands. The right hand continues with eighth notes, and the left hand has a more complex rhythmic pattern.

Musical notation for measures 9-13. Measure 10 is marked with a '10'. This system features multiple triplet markings in the right hand. The left hand continues with a consistent accompaniment of eighth notes.

Musical notation for measures 14-17. Measure 14 is marked with a '14'. The right hand has a melodic line with some rests, while the left hand maintains the eighth-note accompaniment.

Musical notation for measures 18-21. Measure 18 is marked with an '18'. This system concludes the piece with a final cadence in the right hand and a sustained accompaniment in the left hand.

11

sf

13

f

Романтичне скерцо

ПАМ'ЯТІ РОБЕРТА ШУМАНА

І. Гусєв

Moderato

mf

dimin. *rit.* *a tempo*

First system of musical notation, featuring treble and bass staves with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

Second system of musical notation, continuing the complex rhythmic pattern from the first system.

Third system of musical notation, showing a continuation of the intricate melodic and harmonic lines.

Fourth system of musical notation, including dynamic markings *f* and *subito p*.

Fifth system of musical notation, including dynamic markings *mp* and *a tempo*, and a *rit.* marking.

First system of a piano score. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns, and the left hand provides a rhythmic accompaniment. The key signature has three flats. Dynamics include *f* and *subito mp*.

Second system of the piano score, continuing the melodic and rhythmic themes from the first system.

Third system of the piano score, starting at measure 35. It includes a dynamic change to *f* and *subito p*, and a change in time signature to 2/4.

Fourth system of the piano score, continuing the melodic line in the right hand and the accompaniment in the left hand.

Fifth system of the piano score, starting at measure 39. It features a dynamic change to *mf* and *pp*. The right hand has a melodic line with a *8va* marking. The left hand has a rhythmic accompaniment with a *ped.* marking and a *** symbol.

Віденський вальс

Н. Лагодюк

Tempo di valse

The first system of the score, measures 1-4. The music is in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The dynamic marking is *mf*. The right hand features a melody with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of chords and single notes.

The second system of the score, measures 5-8. The right hand continues the melodic line with some grace notes and slurs. The left hand accompaniment remains consistent with the first system.

The third system of the score, measures 9-12. This system introduces triplet figures in the right hand, marked with a '3' above the notes. The left hand accompaniment continues.

The fourth system of the score, measures 13-15. The triplet figures in the right hand continue throughout this system. The left hand accompaniment is consistent.

The fifth system of the score, measures 16-21. This system concludes with a change in time signature to 4/4 at measure 20. The right hand features more triplet figures and a final melodic flourish. The left hand accompaniment concludes with a final chord.

19

Musical score for measures 19-22. The piece is in 3/4 time. Measure 19 starts with a treble clef and a key signature of one flat. The right hand features a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) over a half note (C5). The left hand has a half note (C4) followed by a quarter note (D4) and a quarter note (E4). Measure 20 continues with a similar triplet in the right hand and a half note (D4) in the left hand. Measure 21 has a triplet of eighth notes (C5, B4, A4) in the right hand and a half note (F4) in the left hand. Measure 22 has a triplet of eighth notes (G4, F4, E4) in the right hand and a half note (D4) in the left hand.

23

Musical score for measures 23-25. Measure 23 has a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) in the right hand and a half note (C5) in the left hand. Measure 24 has a triplet of eighth notes (A4, B4, C5) in the right hand and a half note (D5) in the left hand. Measure 25 has a triplet of eighth notes (B4, C5, D5) in the right hand and a half note (E5) in the left hand.

26

Musical score for measures 26-28. Measure 26 has a triplet of eighth notes (C5, B4, A4) in the right hand and a half note (G4) in the left hand. Measure 27 has a triplet of eighth notes (B4, A4, G4) in the right hand and a half note (F4) in the left hand. Measure 28 has a triplet of eighth notes (A4, G4, F4) in the right hand and a half note (E4) in the left hand. The piece ends with a double bar line and a 3/4 time signature. The word "rit." is written below the staff.

29

Musical score for measures 29-31. The piece changes to 3/4 time and a key signature of two flats. Measure 29 starts with a treble clef and a key signature of two flats. The right hand has a half note (C4) followed by a quarter note (D4) and a quarter note (E4). The left hand has a half note (C4) followed by a quarter note (D4) and a quarter note (E4). Measure 30 has a half note (F4) in the right hand and a half note (F4) in the left hand. Measure 31 has a half note (G4) in the right hand and a half note (G4) in the left hand. The word "f a tempo" is written below the staff.

32

Musical score for measures 32-35. Measure 32 has a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) in the right hand and a half note (C5) in the left hand. Measure 33 has a triplet of eighth notes (A4, B4, C5) in the right hand and a half note (D5) in the left hand. Measure 34 has a triplet of eighth notes (B4, C5, D5) in the right hand and a half note (E5) in the left hand. Measure 35 has a triplet of eighth notes (C5, B4, A4) in the right hand and a half note (G4) in the left hand.

35

5 1 5

5 4 3 2 1 2

39

42

45

48

moderato

Маэстро жартує

Н. Лагодюк

Slow

Musical notation for measures 1-3. The piece is in 3/4 time with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The first system consists of three measures. The bass clef part begins with a dynamic marking of *mf* and includes fingering numbers: 5, 1, 2, 4, 1, 2, 5, 1, 2, 4, 1, 2. The treble clef part features chords and melodic lines.

Musical notation for measures 4-6. Measure 4 starts with a dynamic marking of *p*. The bass clef part has fingering numbers 3, 4, 3, 1, 3. The treble clef part has fingering numbers 1, 1, 2, 1, 2, 3, 3. A slur covers measures 5 and 6 in both staves.

Musical notation for measures 7-9. The bass clef part has fingering numbers 1, 2, 3, 1, 3, 2, 4, 3. The treble clef part has fingering numbers 5, 2, 3, 1, 5. A dynamic marking of *p* is present in the treble clef part.

Musical notation for measures 10-12. The piece continues with melodic and harmonic development in both staves.

13

mp

2 3 1

Detailed description: This system contains measures 13, 14, and 15. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). Measure 13 features a piano introduction with a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The dynamic marking *mp* is present. Measure 14 continues the melody and bass line. Measure 15 shows a more active bass line with fingerings 2, 3, and 1 indicated.

16

Detailed description: This system contains measures 16, 17, and 18. The melody in the right hand continues with some rests and eighth notes. The bass line provides harmonic support with chords and moving lines.

19

1 2 3 4 2

Detailed description: This system contains measures 19, 20, and 21. Measure 19 has a steady bass line. Measure 20 features a more complex bass line with fingerings 1, 3, and 1. Measure 21 has a melody in the right hand with fingerings 1 and 2, and a bass line with fingerings 3, 4, and 2.

22

5 4 3 1 4

Detailed description: This system contains measures 22, 23, and 24. Measure 22 has a steady bass line. Measure 23 features a more complex bass line with fingerings 5, 4, 3, and 1. Measure 24 has a melody in the right hand with fingerings 4 and 3, and a bass line with a fingering of 4.

25

swing

Detailed description: This system contains measures 25 and 26. The tempo and feel change to *swing*. Measure 25 features a melody in the right hand and a bass line. Measure 26 continues the melody and bass line with some rests and eighth notes.

28

5 2 1 3 3

31

3 2 4 1 5

34

3 Sua

37

3 2 2 1

40

5 3 5 4 2 4 cresc. 1 3 4 1 4 f

Нав'язлива босса-нова

І. Гусєв

Moderato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The piece begins with a *Glissando* marked with an asterisk in the bass staff. The first measure of the upper staff is marked *mf* and the second measure is marked *f*. The music features a mix of chords and melodic lines.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The system begins with a measure number '5'. The upper staff contains a melodic line with slurs. The lower staff contains a bass line with chords. The system is marked *mp* and *simile stacc.* in the lower staff.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The system begins with a measure number '9'. The upper staff contains a melodic line with slurs. The lower staff contains a bass line with chords. The system is marked *f* in the lower staff.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The system begins with a measure number '13'. The upper staff contains a melodic line with slurs. The lower staff contains a bass line with chords. The system is marked *mp* in the lower staff.

The fifth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The system begins with a measure number '17'. The upper staff contains a melodic line with slurs and a measure number '5' above it. The lower staff contains a bass line with chords. The system is marked *f*, *p*, and *f* in the lower staff.

* Глісандо виконується правою рукою, нігтями третього і четвертого пальців при розгорнутій долоні

22

mf *subito p*

27

poco a poco crescendo

31

f *p* *mp*

36

mf

40

mp

44

cresc. *f*

8va-----

48

poco a poco crescendo

52

ff *mp*

8va-----

Led. * *Led.* * *Led.* * *simile*

56

mf

60

cresc. *ff*

8va-----

Led. * *Led.* * *Led.* * *Led.* * *clissando*

* Глісандо виконується подушечкою 5-го пальця правої руки по білих клавішах доти, доки ліва рука не візьме останню октаву.

У ритмах Іспанії

Н. Лагодюк

Moderately fast

f

3

6

9

mf

12

mf

15

18

agitato con moto

21

24

f a tempo

27

Musical score for measures 27-29. Treble clef, bass clef, key signature of two flats. Measure 27 has a treble line with eighth notes and a bass line with dotted quarter notes. Measures 28-29 feature triplets in the treble line and chords in the bass line.

30

Musical score for measures 30-32. Treble clef, bass clef, key signature of two flats. Measure 30 has a treble line with eighth notes and a bass line with dotted quarter notes. Measures 31-32 feature triplets in the treble line and chords in the bass line.

33

p animato

Musical score for measures 33-35. Treble clef, bass clef, key signature of two flats. Measure 33 has a treble line with eighth notes and a bass line with eighth notes. Measures 34-35 feature chords in the treble line and eighth notes in the bass line.

36

rit. *a tempo*

Musical score for measures 36-38. Treble clef, bass clef, key signature of two flats. Measure 36 has a treble line with chords and a bass line with eighth notes. Measure 37 has a treble line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 38 has a treble line with a triplet and a bass line with eighth notes.

39

Musical score for measures 39-41. Treble clef, bass clef, key signature of two flats. Measure 39 has a treble line with eighth notes and a bass line with chords. Measure 40 has a treble line with eighth notes and a bass line with eighth notes. Measure 41 has a treble line with a triplet and a bass line with chords.

Несе Галя воду

О. Саратський

Andante rubato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 3/4, which changes to 5/4 in the fifth measure. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The melody in the upper staff starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, and then a series of eighth notes. The bass line features a steady eighth-note accompaniment.

The second system of the musical score consists of two staves. It begins at measure 6. The upper staff has a *cresc.* marking and a *mp* dynamic. The lower staff continues the accompaniment. The time signature changes from 5/4 to 4/4 in measure 7, then to 5/4 in measure 8, and back to 4/4 in measure 9. A *simile* marking is placed above the upper staff in measure 7. The melody continues with eighth-note patterns.

The third system of the musical score consists of two staves. It begins at measure 9. The upper staff has a *mp* dynamic. The lower staff continues the accompaniment. The time signature changes from 4/4 to 6/4 in measure 10, then to 5/4 in measure 11. The melody continues with eighth-note patterns.

The fourth system of the musical score consists of two staves. It begins at measure 11. The upper staff has a first ending bracket labeled '1' over measures 11-12. The lower staff has a *mp* dynamic. The time signature changes from 5/4 to 4/4 in measure 12. The melody continues with eighth-note patterns.

13

mf

Measures 13-14: Treble clef, 4/4 time signature. Measure 13 contains a sixteenth-note triplet in the right hand and a quarter note in the left hand. Measure 14 features a 5/4 time signature change. Dynamics include *mf*.

15

mf *p*

Measures 15-16: Treble clef, 4/4 time signature. Measure 15 contains a sixteenth-note triplet in the right hand and a quarter note in the left hand. Measure 16 features a 6/4 time signature change. Dynamics include *mf* and *p*.

17

2 *mp* *cresc.*

Measures 17-18: Treble clef, 5/4 time signature. Measure 17 contains a sixteenth-note triplet in the right hand and a quarter note in the left hand. Measure 18 features a 4/4 time signature change. Dynamics include *mp* and *cresc.*

19

mf

Measures 19-20: Treble clef, 4/4 time signature. Measure 19 contains a sixteenth-note triplet in the right hand and a quarter note in the left hand. Measure 20 features a 6/4 time signature change. Dynamics include *mf*.

21

mf

Measures 21-22: Treble clef, 4/4 time signature. Measure 21 contains a sixteenth-note triplet in the right hand and a quarter note in the left hand. Measure 22 features a 5/4 time signature change. Dynamics include *mf*.

23 3 **Vivo assai**

p *markato*

27

mf *mp*

32

36 4

mf

40

mf

43

Musical notation for measures 43-45. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 43 features a melodic line in the treble with a slur and a fermata over the final note, and a bass line with chords. Measure 44 continues the melodic line with a slur and a fermata. Measure 45 shows a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords.

46

Musical notation for measures 46-48. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats. Measure 46 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 47 continues the melodic line with a slur and a fermata. Measure 48 shows a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords.

49

Musical notation for measures 49-52. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats. Measure 49 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 50 continues the melodic line with a slur and a fermata. Measure 51 shows a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 52 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords.

53

5

(Swing)

mp

Musical notation for measures 53-56. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats. Measure 53 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 54 continues the melodic line with a slur and a fermata. Measure 55 shows a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 56 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. A box containing the number '5' is positioned above the staff in measure 54. The tempo marking '(Swing)' and the dynamic marking '*mp*' are located to the right of the staff.

57

3

Musical notation for measures 57-60. The system consists of a grand staff with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats. Measure 57 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 58 continues the melodic line with a slur and a fermata. Measure 59 shows a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. Measure 60 has a melodic line with a slur and a fermata, and a bass line with chords. A box containing the number '3' is positioned above the staff in measure 58.

60

Musical score for measures 60-62. The piece is in a minor key with a 3/4 time signature. Measure 60 features a melodic line in the right hand with a dotted quarter note followed by eighth notes, and a bass line with a steady eighth-note accompaniment. Measure 61 continues the melodic development with a slur over the eighth notes. Measure 62 concludes the system with a final melodic phrase and a bass line ending on a half note.

63

mf

Musical score for measures 63-65. Measure 63 begins with a *mf* dynamic and features a triplet of eighth notes in the right hand. Measures 64 and 65 continue with melodic lines in the right hand and accompaniment in the left hand, including another triplet in measure 65.

66

Musical score for measures 66-68. Measure 66 starts with a melodic line in the right hand and accompaniment in the left hand. Measure 67 features a melodic phrase in the right hand with accents (>) on the notes. Measure 68 concludes the system with a melodic line in the right hand and accompaniment in the left hand.

69

Musical score for measures 69-72. Measure 69 features a melodic line in the right hand with a slur and a half rest. Measure 70 continues with a melodic line in the right hand and accompaniment in the left hand. Measure 71 features a melodic line in the right hand with a slur and a half rest. Measure 72 concludes the system with a melodic line in the right hand and accompaniment in the left hand.

73

mf *p*

Musical score for measures 73-75. Measure 73 begins with a *mf* dynamic and features a melodic line in the right hand with a slur and a half rest. Measure 74 continues with a melodic line in the right hand and accompaniment in the left hand. Measure 75 concludes the system with a melodic line in the right hand with a slur and a half rest, and a *p* dynamic marking.

76 *cresc.* *f* *mf*

79 *mf*

83

87

91

Од Києва до Лубен

О. Саратський

Allegretto

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in bass clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is 2/4. The key signature has one flat (B-flat). The music begins with a *mf* dynamic and a *cresc.* marking. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the lower staff provides a rhythmic accompaniment with eighth notes.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is 2/4. The key signature has one flat. The system begins with a measure number '5'. The upper staff has a melodic line with eighth notes and a *f* dynamic. A *8va* marking with a dashed line indicates an octave shift. The lower staff continues the accompaniment. The system ends with a *p* dynamic marking.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is 2/4. The key signature has one flat. The system begins with a measure number '10'. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a *mp* dynamic. A first ending bracket labeled '1' is placed over the final two measures of the system. The lower staff provides a steady accompaniment with eighth notes.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is 2/4. The key signature has one flat. The system begins with a measure number '16'. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a *mp* dynamic. The lower staff provides a steady accompaniment with eighth notes.

21

cresc. *mf*

26

2

31

36

3

mp

41

45

Musical score for measures 45-48. The right hand features a melodic line with slurs and ties, while the left hand provides harmonic support with chords and moving lines.

49

cresc.

Musical score for measures 49-52. The right hand continues the melodic line, and the left hand has a more active role with moving lines. A *cresc.* marking is present.

53

f

Musical score for measures 53-56. The right hand has a dense texture of chords with accents, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment. A forte *f* dynamic is indicated.

57

4

mp

Musical score for measures 57-61. The right hand has a rhythmic pattern of chords with a '4' in a box above the first measure. The left hand has a steady accompaniment. A mezzo-piano *mp* dynamic is indicated.

62

mf

Musical score for measures 62-65. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a steady accompaniment. A mezzo-forte *mf* dynamic is indicated.

67

Musical score for measures 67-70. The piece is in a minor key. The right hand features a complex melodic line with many slurs and ties, while the left hand provides a steady accompaniment of chords and eighth notes.

71

Musical score for measures 71-74. Measure 73 contains a boxed number '5' above a note. A dynamic marking of *f* (forte) is present in measure 73. The right hand continues with intricate melodic patterns, and the left hand maintains its accompaniment.

75

Musical score for measures 75-78. The right hand has a very active melodic line with many slurs. The left hand accompaniment consists of chords and eighth notes.

79

Musical score for measures 79-82. The right hand features a dense texture of chords and moving lines. The left hand accompaniment is consistent with the previous measures.

83

Musical score for measures 83-86. The right hand continues with a complex melodic and harmonic texture. The left hand accompaniment remains steady.

87 6

subito *p*

92

mp

97

102

mf *cresc.*

106

f Sova

Цвіте терен

О. Саратський

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of five systems of music, each with a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The piano part includes various dynamics and articulations.

System 1 (Measures 1-5): The piano part begins with a *mf* dynamic. The bass line features a triplet of eighth notes in measures 1 and 2, and another triplet in measure 3. The vocal line starts with a quarter rest in measure 1, followed by a half note in measure 2 and a quarter note in measure 3.

System 2 (Measures 6-10): The piano part includes a *dim.* dynamic marking in measure 7. The bass line has a triplet of eighth notes in measure 6 and a triplet of eighth notes in measure 10. The vocal line has a first ending bracket in measure 9.

System 3 (Measures 11-16): The piano part features *pp* and *p* dynamics. The bass line has a triplet of eighth notes in measure 11 and a triplet of eighth notes in measure 16. The vocal line has a triplet of eighth notes in measure 11 and a triplet of eighth notes in measure 16.

System 4 (Measures 17-22): The piano part includes a *mp* dynamic marking in measure 17 and a *p* dynamic marking in measure 22. The bass line has a triplet of eighth notes in measure 17 and a triplet of eighth notes in measure 22. The vocal line has a triplet of eighth notes in measure 17 and a triplet of eighth notes in measure 22.

System 5 (Measures 23-28): The piano part includes a *mp* dynamic marking in measure 23. The bass line has a triplet of eighth notes in measure 23 and a triplet of eighth notes in measure 28. The vocal line has a triplet of eighth notes in measure 23 and a triplet of eighth notes in measure 28.

29

mf

Detailed description: This system contains measures 29 through 33. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving bass lines. Dynamic markings include *mf* (mezzo-forte) starting at measure 31. There are also some *p.* (piano) markings in the left hand.

34

mp

Detailed description: This system contains measures 34 through 38. The right hand continues with a melodic line, showing some chromatic movement. The left hand has a steady accompaniment. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is present at measure 37.

39

2

mp

Detailed description: This system contains measures 39 through 43. A first ending bracket labeled '2' spans measures 40 and 41. The right hand has a more active melodic line. The left hand accompaniment includes some *p.* (piano) markings. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is present at measure 40.

44

cresc.

Detailed description: This system contains measures 44 through 48. The right hand features a melodic line with some grace notes. The left hand accompaniment includes *p.* (piano) markings. A dynamic marking of *cresc.* (crescendo) is present at measure 46.

49

mf

Detailed description: This system contains measures 49 through 53. The right hand has a melodic line with eighth notes. The left hand accompaniment includes *p.* (piano) markings. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present at measure 49.

54

Musical score for measures 54-58. The piece is in G major (one sharp). The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The left hand provides harmonic support with chords and single notes. A dynamic marking of *f* (forte) is present in measure 57.

59

Musical score for measures 59-63. The right hand continues with a melodic line, including some grace notes. The left hand has chords and single notes. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in measure 61.

64

Musical score for measures 64-68. Measure 64 begins with a triplet of eighth notes in the right hand, indicated by a '3' in a box. The right hand has a more active melodic line with eighth notes. The left hand has chords and single notes.

69

Musical score for measures 69-72. The right hand features a complex melodic line with many sixteenth notes, some beamed together. The left hand has chords and single notes. A dynamic marking of *f* (forte) is present in measure 72.

73

Musical score for measures 73-76. The right hand has a melodic line with many sixteenth notes, some beamed together. The left hand has chords and single notes. A dynamic marking of *f* (forte) is present in measure 73.

77

mf

81

85

mp

89

4

mp

94

mf

99

mp

Detailed description: This system contains measures 99 through 103. The music is in a key with one sharp (F#) and a common time signature. The right hand features a melodic line with slurs and ties, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. A dynamic marking of *mp* is present in the second measure.

104

Detailed description: This system contains measures 104 through 108. The musical texture continues with the right hand's melodic development and the left hand's accompaniment. The dynamics remain consistent with the previous system.

109

p *pp* *p* *pp*

8va

Detailed description: This system contains measures 109 through 112. The right hand has a melodic line with a dynamic range from *p* to *pp*. A dynamic marking of *pp* is also present in the left hand. An *8va* marking is placed above the right hand in the second measure, indicating an octave shift. The music concludes with a *pp* dynamic in the final measure.

113

mp *dim.*

Detailed description: This system contains measures 113 through 117. The right hand features a melodic line with a *dim.* (diminuendo) marking in the final measure. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. A dynamic marking of *mp* is present in the second measure.

118

rit. *p*

49

Detailed description: This system contains measures 118 through 122. The right hand has a melodic line with a *rit.* (ritardando) marking in the fourth measure. The left hand accompaniment includes a triplet in the second measure and a *p* (piano) dynamic marking in the final measure. A page number '49' is located at the bottom center of the system.

Розмова ритмів

Allegro

Н. Лагодюк

Measures 1-3 of the piece. The music is in 2/4 time. Measure 1 starts with a piano (*mp*) dynamic. Measure 2 is marked *diocoso*. The right hand features eighth-note patterns, and the left hand has a steady eighth-note accompaniment.

Measures 4-6. Measure 4 is marked with a first ending bracket (1.) and a piano (*p*) dynamic. Measure 5 is marked with a second ending bracket (2.). The right hand continues with eighth-note patterns, while the left hand provides harmonic support.

Measures 7-9. The right hand features eighth-note patterns with slurs, and the left hand continues with a steady accompaniment.

Measures 10-12. Measure 10 includes accents (>) over the notes. The right hand has eighth-note patterns, and the left hand has a steady accompaniment.

Measures 13-15. Measure 13 includes accents (>) over the notes. The right hand has eighth-note patterns, and the left hand has a steady accompaniment. Measure 15 is marked *mf*.

16

sf

19

22

1. 2.

25

28

31

mp

This system contains measures 31, 32, and 33. The key signature is two sharps (F# and C#). Measure 31 features a treble clef with a series of eighth notes and a bass clef with a similar rhythmic pattern. Measure 32 has a treble clef with a half note and a bass clef with a half note. Measure 33 continues with eighth notes in both staves. A dynamic marking of *mp* is placed above the treble staff in measure 32.

34

This system contains measures 34, 35, and 36. Measure 34 has a treble clef with eighth notes and a bass clef with chords. Measure 35 continues with eighth notes in the treble and chords in the bass. Measure 36 features a treble clef with eighth notes and a bass clef with chords. The key signature remains two sharps.

37

This system contains measures 37, 38, and 39. Measure 37 has a treble clef with sixteenth notes and a bass clef with chords. Measure 38 continues with sixteenth notes in the treble and chords in the bass. Measure 39 features a treble clef with sixteenth notes and a bass clef with chords. The key signature remains two sharps.

40

This system contains measures 40 and 41. Measure 40 has a treble clef with sixteenth notes and a bass clef with chords. Measure 41 continues with sixteenth notes in the treble and chords in the bass. The key signature remains two sharps.

42

swing

This system contains measures 42, 43, and 44. Measure 42 has a treble clef with eighth notes and a bass clef with chords. Measure 43 continues with eighth notes in the treble and chords in the bass. Measure 44 features a treble clef with eighth notes and a bass clef with chords. A dynamic marking of *swing* is placed below the bass staff in measure 42. The key signature remains two sharps.

45

Musical score for measures 45-47. The piece is in G major. Measure 45 features a piano introduction with a crescendo hairpin. The right hand has a series of chords and eighth notes, while the left hand has a simple bass line. Measure 46 continues with similar textures. Measure 47 has a dynamic marking of *p* and includes accents over the right-hand notes.

48

Musical score for measures 48-50. Measure 48 has a dynamic marking of *p*. Measure 49 features a crescendo hairpin. Measure 50 has a dynamic marking of *p* and includes accents over the right-hand notes.

51

Musical score for measures 51-53. Measure 51 has a dynamic marking of *p*. Measure 52 features a crescendo hairpin. Measure 53 has a dynamic marking of *p* and includes accents over the right-hand notes.

54

Musical score for measures 54-56. Measure 54 has a dynamic marking of *f*. Measure 55 has a dynamic marking of *p* and the instruction *poco a poco cresc.*. Measure 56 has a dynamic marking of *p* and includes accents over the right-hand notes.

57

Musical score for measures 57-59. Measure 57 has a dynamic marking of *p*. Measure 58 features a crescendo hairpin. Measure 59 has a dynamic marking of *mp* and includes accents over the right-hand notes.

Чом ти не прийшов?

О. Саратський

Andante

mf

3

3

3

The first system of the musical score, measures 1-3. It is in 4/4 time with a key signature of two flats. The tempo is marked 'Andante' and the dynamic is 'mf'. The right hand features a melodic line with eighth notes and triplets, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

4

3

The second system of the musical score, measures 4-6. The right hand continues the melodic development with triplets and slurs. The left hand maintains the accompaniment with chords and moving lines.

7

3

3

3

1

mp

The third system of the musical score, measures 7-10. Measure 7 contains three triplets in both hands. Measure 8 has a first ending bracket labeled '1'. The dynamic changes to 'mp' in measure 9. The right hand has a melodic line with slurs and triplets, and the left hand has a bass line with triplets.

11

3

3

cresc.

The fourth system of the musical score, measures 11-14. Measure 11 has a first ending bracket labeled '3'. The dynamic is marked 'cresc.' (crescendo). The right hand has a melodic line with slurs and triplets, and the left hand has a bass line with chords and triplets.

15

3

3

3

3

3

3

mf

The fifth system of the musical score, measures 15-18. It features multiple triplets in both hands. The dynamic is marked 'mf'. The right hand has a melodic line with slurs and triplets, and the left hand has a bass line with chords and triplets.

18

Musical score for measures 18-21. The piece is in B-flat major (two flats) and 2/4 time. Measure 18 features a triplet of eighth notes in the right hand and a bass line with chords. Measures 19-21 continue with similar textures, including a crescendo hairpin in measure 21.

22

Musical score for measures 22-24. Measure 22 has a *mf* dynamic marking. Measures 23-24 feature a crescendo hairpin and a *mf* dynamic marking. The right hand has a triplet of eighth notes in measure 23.

25

Musical score for measures 25-28. Measure 25 has a *mp* dynamic marking. Measures 26-28 feature a crescendo hairpin and a *mp* dynamic marking. The right hand has a triplet of eighth notes in measure 26. The piece changes to 2/4 time at the end of measure 28.

29

Musical score for measures 29-31. The piece is in 2/4 time. Measures 29-31 feature a crescendo hairpin. The right hand has a triplet of eighth notes in measure 29.

32

Musical score for measures 32-35. Measures 32-35 feature a crescendo hairpin. The right hand has a triplet of eighth notes in measure 32.

35

mp

This system contains measures 35, 36, and 37. The music is in a minor key. Measure 35 features a melodic line in the right hand with eighth notes and a bass line with chords. Measure 36 continues the melodic line with a slur. Measure 37 shows a dynamic marking of *mp* with a hairpin crescendo leading into the measure.

38

2 3

This system contains measures 38, 39, and 40. Measure 38 has a first ending bracket labeled '2' and a triplet of eighth notes. Measure 39 has a triplet of eighth notes. Measure 40 continues the melodic line with a slur.

41

3

This system contains measures 41, 42, and 43. Measure 41 has a slur over the right hand. Measure 42 has a triplet of eighth notes. Measure 43 continues the melodic line with a slur.

44

mf mp

This system contains measures 44, 45, and 46. Measure 44 has a dynamic marking of *mf*. Measure 45 has a dynamic marking of *mp*. Measure 46 has a triplet of eighth notes and a slur.

47

This system contains measures 47, 48, and 49. Measure 47 has a slur over the right hand. Measure 48 has a slur over the right hand. Measure 49 has a slur over the right hand.

50

50

f

Measures 50-52: Treble clef, key signature of two flats. Measure 50: 2/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 51: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 52: 4/4 time signature, melodic line with a whole note and a slur. Bass clef: Measure 50: 2/4 time signature, chords. Measure 51: 4/4 time signature, chords. Measure 52: 4/4 time signature, chords. Dynamics: *f* in measure 52.

53

53

mf

Measures 53-55: Treble clef, key signature of two flats. Measure 53: 2/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 54: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 55: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Bass clef: Measure 53: 2/4 time signature, chords. Measure 54: 4/4 time signature, chords. Measure 55: 4/4 time signature, chords. Dynamics: *mf* in measure 54.

56

56

Measures 56-58: Treble clef, key signature of two flats. Measure 56: 2/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 57: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 58: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Bass clef: Measure 56: 2/4 time signature, chords. Measure 57: 4/4 time signature, chords. Measure 58: 4/4 time signature, chords. Trills: Trills in measures 57 and 58.

59

59

mp

Measures 59-61: Treble clef, key signature of two flats. Measure 59: 2/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 60: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 61: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Bass clef: Measure 59: 2/4 time signature, chords. Measure 60: 4/4 time signature, chords. Measure 61: 4/4 time signature, chords. Dynamics: *mp* in measure 60. Trills: Trills in measure 61.

62

62

Measures 62-64: Treble clef, key signature of two flats. Measure 62: 2/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 63: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Measure 64: 4/4 time signature, melodic line with eighth notes and a slur. Bass clef: Measure 62: 2/4 time signature, chords. Measure 63: 4/4 time signature, chords. Measure 64: 4/4 time signature, chords. Trills: Trills in measure 64.

66

Musical score for measures 66-68. The piece is in B-flat major (two flats) and 3/4 time. Measure 66 features a treble clef with a melodic line of eighth notes, including triplets. The bass clef provides a harmonic accompaniment of chords. Measure 67 continues the melodic pattern. Measure 68 concludes with a triplet of eighth notes.

69

Musical score for measures 69-71. Measure 69 shows a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. A dynamic marking of *f* (forte) is present. Measure 70 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. Measure 71 concludes with a treble clef and a bass clef with a steady accompaniment.

72

Musical score for measures 72-74. Measure 72 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present. Measure 73 continues the melodic pattern. Measure 74 concludes with a treble clef and a bass clef with a steady accompaniment.

75

Musical score for measures 75-78. Measure 75 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. Measure 76 continues the melodic pattern. Measure 77 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. Measure 78 concludes with a treble clef and a bass clef with a steady accompaniment.

79

Musical score for measures 79-81. Measure 79 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a steady accompaniment. Measure 80 continues the melodic pattern. Measure 81 concludes with a treble clef and a bass clef with a steady accompaniment.

81

Musical score for measures 81-83. The piece is in a minor key. Measure 81 features a complex chordal texture in the right hand and a bass line in the left hand. Measures 82 and 83 contain triplets in the right hand and sustained chords in the left hand.

84

Musical score for measures 84-87. Measure 84 has a rhythmic pattern in the right hand and chords in the left. Measure 85 shows a change in time signature to 2/4. Measure 86 has a change to 4/4. Measure 87 features a triplet in the right hand. The dynamic marking *mp* is present.

88

Musical score for measures 88-91. Measure 88 has triplets in the right hand and chords in the left. Measure 89 has a triplet in the right hand and chords in the left. Measure 90 has a circled measure number '4' in the right hand and chords in the left. Measure 91 has a circled measure number '4' in the right hand and a rhythmic pattern in the left. The dynamic marking *p* is present.

92

Musical score for measures 92-94. Measure 92 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. Measure 93 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. Measure 94 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. A triplet is marked in measure 94.

95

Musical score for measures 95-98. Measure 95 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. Measure 96 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. Measure 97 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. Measure 98 has a melodic line in the right hand and a rhythmic pattern in the left. The dynamic marking *cresc.* is present.

98

mp

Musical score for measures 98-101. The piece is in a minor key. The right hand features a melodic line with some grace notes and slurs, while the left hand provides a steady accompaniment of chords and eighth notes. The dynamic marking is *mp*.

102

Musical score for measures 102-105. The right hand has a more active melodic line with a triplet in measure 104. The left hand continues with a consistent accompaniment. The time signature changes from 2/4 to 4/4 in measure 103.

106

dim.

Musical score for measures 106-109. The right hand has a melodic line that ends with a grace note in measure 109. The left hand accompaniment remains consistent. The dynamic marking is *dim.*

110

mp

Musical score for measures 110-112. The right hand features a melodic line with a triplet in measure 112. The left hand accompaniment is consistent. The dynamic marking is *mp*.

113

Musical score for measures 113-116. The right hand has a melodic line with a triplet in measure 114. The left hand accompaniment is consistent. The piece concludes with a final chord in measure 116.

2.2 ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ АНСАМБЛІ

Маленький тапер

Allegro

О. Науменко

The musical score is written for piano and bass. It consists of two systems of four staves each. The top two staves of each system are for the piano, and the bottom two are for the bass. The music is in common time (C) and begins with a dynamic marking of *f* (forte). The first system includes a *8va* marking above the piano staves and a *sf* (sforzando) marking at the end of the system. The second system starts with a measure number '5' and includes various articulation marks like accents (>) and slurs. The piano part features complex chordal textures and melodic lines, while the bass part provides a steady accompaniment with some melodic movement. The score concludes with a *sf* marking in the final measure of the second system.

9

Musical score for measures 9-12. The system consists of three staves: a grand staff (treble and bass clefs) and a separate bass staff. Measure 9 starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. Fingerings '2' and '1' are indicated above the first two notes. Accents (>) are placed over several notes. A dynamic marking of *sf* (sforzando) appears in measure 12. The bass staff contains a series of chords and single notes.

13

Musical score for measures 13-16. The system consists of three staves: a grand staff (treble and bass clefs) and a separate bass staff. Measure 13 starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. Fingerings '2' and '1' are indicated above the first two notes. Accents (>) are placed over several notes. A dynamic marking of *sf* (sforzando) appears in measure 16. The bass staff contains a series of chords and single notes.

17

Musical score for measures 17-20. The system consists of three staves: a grand staff (treble and bass clefs) and a separate bass staff. Measure 17 starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. Fingerings '2' and '1' are indicated above the first two notes. Accents (>) are placed over several notes. A dynamic marking of *sf* (sforzando) appears in measure 19. A glissando marking (*Gliss.*) is present in measure 20. The bass staff contains a series of chords and single notes.

21 *8va-*

Musical score for measures 21-24. The top system shows a treble clef with a dashed line labeled "8va-" above it. The bottom system shows a grand staff with treble and bass clefs. The music features complex chords and melodic lines with accents and slurs.

25 *8va-*

Musical score for measures 25-28. The top system shows a treble clef with a dashed line labeled "8va-" above it. The bottom system shows a grand staff with treble and bass clefs. The music continues with complex chords and melodic lines.

29 *8va-*

Musical score for measures 29-32. The top system shows a treble clef with a dashed line labeled "8va-" above it. The bottom system shows a grand staff with treble and bass clefs. The music concludes with complex chords and melodic lines.

33 *8va*

33

33

33

37

37

37

37

41 *8va*

41

41

41

8va-----

45

45

sf

8va-----

49

49

sf

8va-----

53

53

8va-
57

Musical score for measures 57-60, system 1. Treble and bass staves with chords and melodic lines. Includes an 8va- marking above the treble staff.

57

Musical score for measures 57-60, system 2. Treble and bass staves with chords and melodic lines.

8va-
61

Musical score for measures 61-64, system 1. Treble and bass staves with chords and melodic lines. Includes an 8va- marking above the treble staff.

61

Musical score for measures 61-64, system 2. Treble and bass staves with chords and melodic lines.

8va-
65

Musical score for measures 65-68, system 1. Treble and bass staves with chords and melodic lines. Includes an 8va- marking above the treble staff and a sf dynamic marking.

65

Musical score for measures 65-68, system 2. Treble and bass staves with chords and melodic lines. Includes a sf dynamic marking.

69

8va sf

This system contains measures 69 through 72. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a melodic line with fingerings 2 and 1. The middle staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a rhythmic accompaniment. The bottom staff is in bass clef with a key signature of one flat (Bb) and contains a bass line. A dynamic marking of *sf* (sforzando) is present at the end of measure 72, along with an 8va (octave) marking.

73

sf

This system contains measures 73 through 76. The notation follows the same pattern as the previous system, with a melodic line in the top staff, a rhythmic accompaniment in the middle staff, and a bass line in the bottom staff. A dynamic marking of *sf* is present at the end of measure 76.

77

sf

This system contains measures 77 through 80. The notation follows the same pattern, with a melodic line in the top staff, a rhythmic accompaniment in the middle staff, and a bass line in the bottom staff. A dynamic marking of *sf* is present at the end of measure 80.

81

81

85 *8va-*

85

89 *8va-*

89

92 *8va*

Musical score for measures 92-94. The top system shows a treble clef with a dashed line above it labeled "8va". The middle system shows a grand staff with treble and bass clefs. The bottom system shows a bass clef. The music features complex rhythmic patterns and dynamic markings.

95 *8va*

Musical score for measures 95-97. The top system shows a treble clef with a dashed line above it labeled "8va". The middle system shows a grand staff with treble and bass clefs. The bottom system shows a bass clef. The music features complex rhythmic patterns and dynamic markings.

98 *(8va)*

Musical score for measures 98-100. The top system shows a treble clef with a dashed line above it labeled "(8va)". The middle system shows a grand staff with treble and bass clefs. The bottom system shows a bass clef. The music features complex rhythmic patterns and dynamic markings.

Діалог

Юліані Вікторівній Яблонській

Б. Стронько

Moderato

The first system of the musical score consists of two systems of staves. The upper system has a treble clef and a 12/8 time signature. It begins with a *mp* dynamic marking and features a series of chords in the right hand and a melodic line in the left hand. A crescendo hairpin spans across the first two measures, leading to a *p* dynamic marking in the third measure. The lower system has a bass clef and a 12/8 time signature. It contains a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. A *mp* dynamic marking is placed below the right-hand staff in the third measure.

The second system of the musical score consists of two systems of staves. The upper system has a treble clef and a 12/8 time signature. It begins with a measure number '4' and continues with the chordal and melodic patterns from the first system. The lower system has a bass clef and a 12/8 time signature. It contains a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, continuing the patterns from the first system.

7

Musical score for measures 7-8. The system consists of four staves. The top two staves are grouped by a brace on the left. The first staff (treble clef) contains chords and some melodic fragments. The second staff (bass clef) contains a melodic line with a long note. The bottom two staves (treble and bass clefs) contain a more active melodic line.

9

Musical score for measures 9-10. The system consists of two staves. The top staff (treble clef) features complex chordal textures and some melodic movement. The bottom staff (bass clef) contains a melodic line. A dynamic marking *mp* is present in the second measure.

9

Musical score for measures 9-10. The system consists of two staves. The top staff (treble clef) contains a melodic line with an *8va* marking and a dashed line above it. The bottom staff (bass clef) contains a melodic line. A dynamic marking *p* is present in the second measure.

12

Musical score for measures 12-13. The system consists of two staves. The top staff (treble clef) contains chords and some melodic fragments. The bottom staff (bass clef) contains a melodic line. The key signature changes to one sharp (F#) in the second measure.

12

Musical score for measures 12-13. The system consists of two staves. The top staff (treble clef) contains a melodic line with an *8va* marking and a dashed line above it. The bottom staff (bass clef) contains a melodic line. A dynamic marking *p* is present in the second measure. The key signature changes to one sharp (F#) in the second measure.

15

First system of musical notation, measures 15-17. The treble clef staff contains chords and melodic fragments, while the bass clef staff features a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests.

15 *8va-*

Second system of musical notation, measures 15-17. The treble clef staff includes a *8va-* marking above the first measure. The bass clef staff continues the accompaniment with eighth notes and rests.

18

Third system of musical notation, measures 18-20. The treble clef staff shows a sequence of chords and melodic lines. The bass clef staff has a more active accompaniment with eighth notes.

18

Fourth system of musical notation, measures 18-20. The treble clef staff features a melodic line with some rests. The bass clef staff continues with eighth notes and rests.

21

Fifth system of musical notation, measures 21-23. The treble clef staff contains chords and melodic fragments. The bass clef staff has a rhythmic accompaniment with eighth notes and rests.

21

Sixth system of musical notation, measures 21-23. The treble clef staff shows a melodic line with some rests. The bass clef staff continues with eighth notes and rests.

24

Musical score for measures 24-26, first system. Treble and bass clefs. Treble clef has chords and eighth notes. Bass clef has eighth notes and chords.

24

Musical score for measures 24-26, second system. Treble and bass clefs. Treble clef has eighth notes and chords. Bass clef has eighth notes and chords.

27

Musical score for measures 27-29, first system. Treble and bass clefs. Treble clef has chords and eighth notes. Bass clef has eighth notes and chords. Dynamic marking *mp* is present.

27

Musical score for measures 27-29, second system. Treble and bass clefs. Treble clef has eighth notes and chords. Bass clef has eighth notes and chords. Dynamic marking *p* and *8va-* are present.

30

Musical score for measures 30-32, first system. Treble and bass clefs. Treble clef has chords and eighth notes. Bass clef has eighth notes and chords.

30

Musical score for measures 30-32, second system. Treble and bass clefs. Treble clef has eighth notes and chords. Bass clef has eighth notes and chords. Dynamic marking *p* and *8va-* are present.

33

Musical score for measures 33-35, piano part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a complex texture with multiple voices in both hands, including chords and moving lines. Measure 33 starts with a treble clef and a bass clef. The key signature has two flats. The music is dense with many notes and rests.

33

S^{va}

Musical score for measures 33-35, vocal part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a vocal line with a *S^{va}* marking. The melody is active and includes some grace notes. The accompaniment in the bass clef is simpler, with some rests.

36

Musical score for measures 36-38, piano part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a complex texture with multiple voices in both hands. A *mf* dynamic marking is present. The music is dense with many notes and rests.

36

mf

f

Musical score for measures 36-38, piano part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a complex texture with multiple voices in both hands. A *mf* dynamic marking is present. The music is dense with many notes and rests.

39

Musical score for measures 39-41, piano part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a complex texture with multiple voices in both hands. A *f* dynamic marking is present. The music is dense with many notes and rests.

39

Musical score for measures 39-41, piano part. The score is in 3/8 time and B-flat major. It features a complex texture with multiple voices in both hands. A *f* dynamic marking is present. The music is dense with many notes and rests.

42

First system of musical notation, measures 42-44. The music is in 12/8 time with a key signature of two flats. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line with dotted rhythms.

Second system of musical notation, measures 42-44. The right hand continues with a more active melodic line, and the left hand maintains its rhythmic accompaniment.

45

First system of musical notation, measures 45-46. The key signature changes to three flats. The right hand has a more complex texture with chords and moving lines. A dynamic marking of *mf* is present.

45

Second system of musical notation, measures 45-46. The right hand features a melodic line with some rests. A dynamic marking of *mp* is present.

47

First system of musical notation, measures 47-48. The key signature changes to three sharps. The right hand has a melodic line with eighth notes. A dynamic marking of *mf* is present.

47

Second system of musical notation, measures 47-48. The right hand continues with a melodic line, and the left hand provides a simple bass line.

49

f *mp*

49

mf

51

51

53

53

55

f *mf*

Musical score for measures 55-57. The system consists of two grand staves. The top staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 3/4 time signature. It contains a melodic line starting with a forte (*f*) dynamic, followed by a mezzo-forte (*mf*) section with dense chordal textures. The bottom staff begins with a bass clef and contains a bass line that supports the melody with chords and moving lines.

58

mf *f*

Musical score for measures 58-60. The system consists of two grand staves. The top staff continues the melodic and harmonic development from the previous system, featuring a mezzo-forte (*mf*) section with complex chordal patterns and a forte (*f*) section with more active melodic movement. The bottom staff provides a bass line with chords and moving lines.

61

Musical score for measures 61-63. The system consists of two grand staves. The top staff features a melodic line with some chromaticism and rests, while the bottom staff provides a bass line with chords and moving lines.

63

p **p*

63

65

65

p **p*

67

67

mp

Регтайм

Н. Лагодюк

Рухливо

The musical score is written for piano and bass. It consists of two systems of four staves each. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Рухливо' (Allegretto). The first system includes dynamic markings 'mf' in the first and third staves. The second system includes a triplet marking '3' in the first and third staves. The score features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Fingering numbers (1-5) are provided for the first system's upper staves. The piece concludes with a final cadence in the second system.

6

Musical score for measures 6-7. The system consists of four staves. The top two staves are for the right hand, and the bottom two are for the left hand. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 7/8. Measure 6 shows a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes. Measure 7 features a dense chordal texture with many beamed notes.

8

Musical score for measures 8-9. The system consists of four staves. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 8 is marked with a 7/8 time signature. Measure 9 is marked with a 4/4 time signature. The right hand has a melodic line with slurs and ties. The left hand has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp* and *mf*. Fingerings are indicated with numbers 1-5.

10

Musical score for measures 10-11. The system consists of four staves. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 10 is marked with a 7/8 time signature. Measure 11 is marked with a 4/4 time signature. The right hand has a melodic line with slurs and ties. The left hand has a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp* and *mf*. Fingerings are indicated with numbers 1-5. A *Sva-* marking is present above the right hand staff in measure 11.

12 *8va*

Musical score for measures 12-13. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It begins with a dynamic marking of *8va* above the first measure. The lower staff has a bass clef and the same key signature. The music features a mix of chords and moving lines in both hands.

14

Musical score for measures 14-15. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lower staff has a bass clef and the same key signature. The music continues with complex harmonic textures and rhythmic patterns.

16

p

mp

Musical score for measures 16-17. The system consists of two grand staves. The upper staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lower staff has a bass clef and the same key signature. The music features a change in dynamics, with *p* (piano) and *mp* (mezzo-piano) markings. The right hand has a melodic line with accents, while the left hand has a rhythmic accompaniment.

18

Musical score for measures 18-19, first system. Treble and bass staves with piano accompaniment.

18

Musical score for measures 18-19, second system. Treble and bass staves with piano accompaniment. Includes "Ped." and "simile" markings.

20

Musical score for measures 20-21, first system. Treble and bass staves with piano accompaniment.

20

Musical score for measures 20-21, second system. Treble and bass staves with piano accompaniment.

22

Musical score for measures 22-23, first system. Treble and bass staves with piano accompaniment.

22

Musical score for measures 22-23, second system. Treble and bass staves with piano accompaniment. Includes "ff" marking.

24

mp

24

mp

Detailed description: This system contains two systems of music for measures 24 and 25. The first system (top) has a treble staff with chords and a bass staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The second system (bottom) has a treble staff with a melodic line and a bass staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes. Both systems are marked with a mezzo-piano (*mp*) dynamic.

26

26

Detailed description: This system contains two systems of music for measures 26 and 27. The first system (top) has a treble staff with chords and a bass staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes. The second system (bottom) has a treble staff with a melodic line and a bass staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes.

28

28

Detailed description: This system contains two systems of music for measures 28 and 29. The first system (top) has a treble staff with chords and a bass staff with a melodic line. The second system (bottom) has a treble staff with a melodic line and a bass staff with a rhythmic accompaniment of eighth notes.

30

Musical score for measures 30-31. The score is in 4/4 time and features a complex texture with multiple staves. The upper staves contain dense chordal textures and melodic lines, while the lower staves provide a rhythmic and harmonic foundation. The key signature is B-flat major.

32

Musical score for measures 32-33. The score is in 4/4 time and features a complex texture with multiple staves. The upper staves contain dense chordal textures and melodic lines, while the lower staves provide a rhythmic and harmonic foundation. The key signature is B-flat major. Dynamics include *mp* and *sf*. A *Gliss.* marking is present in the upper right.

35

Musical score for measures 35-36. The score is in 4/4 time and features a complex texture with multiple staves. The upper staves contain dense chordal textures and melodic lines, while the lower staves provide a rhythmic and harmonic foundation. The key signature is B-flat major. Dynamics include *sf*. A *Gva* marking is present in the upper left.

37

Musical score for measures 37-38, system 1. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 37 features a complex rhythmic pattern with many beamed notes. Measure 38 shows a change in texture with more block chords and rests.

37

Musical score for measures 37-38, system 2. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 37 features a complex rhythmic pattern with many beamed notes. Measure 38 shows a change in texture with more block chords and rests.

39

Musical score for measures 39-40, system 3. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 39 features a melodic line with a fermata. Measure 40 shows a change in texture with more block chords and rests.

39

Musical score for measures 39-40, system 4. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 39 features a melodic line with a fermata. Measure 40 shows a change in texture with more block chords and rests.

41

Musical score for measures 41-42, system 5. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 41 features a melodic line with a fermata. Measure 42 shows a change in texture with more block chords and rests.

41

Musical score for measures 41-42, system 6. Treble and bass clefs. Key signature: one sharp (F#). Time signature: 3/4. Measure 41 features a melodic line with a fermata. Measure 42 shows a change in texture with more block chords and rests.

p

43

8va

mp

This system contains two systems of music for measures 43 and 44. The first system has a treble clef with a melodic line and a bass clef with a rhythmic accompaniment. The second system features a treble clef with a rapid sixteenth-note pattern marked '8va' and a bass clef with a similar rhythmic pattern. The dynamic marking *mp* is present in the second system.

45

mp

8va

p

This system contains two systems of music for measures 45 and 46. The first system has a treble clef with a melodic line and a bass clef with a rhythmic accompaniment. The second system features a treble clef with a rapid sixteenth-note pattern marked '8va' and a bass clef with a similar rhythmic pattern. The dynamic marking *mp* is present in the first system, and *p* is present in the second system.

47

mp

p

This system contains two systems of music for measures 47 and 48. The first system has a treble clef with a melodic line and a bass clef with a rhythmic accompaniment. The second system features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a rhythmic accompaniment. The dynamic marking *mp* is present in the first system, and *p* is present in the second system.

49

First system of musical notation, measures 49-50. The right hand features a melodic line with slurs and ties, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

49

Second system of musical notation, measures 49-50. The right hand has a more complex texture with chords and slurs, and the left hand continues with eighth-note accompaniment.

51

First system of musical notation, measures 51-52. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a more active accompaniment with eighth notes.

51

Second system of musical notation, measures 51-52. The right hand features a melodic line with slurs, and the left hand has a steady accompaniment of eighth notes.

53

8va

First system of musical notation, measures 53-54. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a steady accompaniment of eighth notes. A dashed line labeled "8va" is above the staff.

53

Second system of musical notation, measures 53-54. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a steady accompaniment of eighth notes.

55 *8va* -----

55

57

57

59

59

61

61

f *mp*

This system contains measures 61 and 62. It features a grand staff with two systems of staves. The first system has a treble and bass staff. The second system has a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 61 starts with a forte (*f*) dynamic. Measure 62 begins with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The music consists of complex chordal textures and melodic lines.

63

63

f *mp* *f*

This system contains measures 63 and 64. It features a grand staff with two systems of staves. The first system has a treble and bass staff. The second system has a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 63 starts with a forte (*f*) dynamic. Measure 64 begins with a mezzo-piano (*mp*) dynamic and ends with a forte (*f*) dynamic. The music consists of complex chordal textures and melodic lines.

65

65

ff *rit.* *mp*

ff *rit.* *p*

This system contains measures 65 and 66. It features a grand staff with two systems of staves. The first system has a treble and bass staff. The second system has a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure 65 starts with a fortissimo (*ff*) dynamic. Measure 66 begins with a fortissimo (*ff*) dynamic and ends with a piano (*p*) dynamic. The music consists of complex chordal textures and melodic lines.

Танго

Con moto

Г. Кожухар

Musical notation for the first system, measures 1-4. The right hand features a melodic line with a *mf* dynamic marking. The left hand is mostly silent, with a few notes in the bass clef.

Musical notation for the second system, measures 5-8. The right hand is silent. The left hand has a *p* dynamic marking and plays a rhythmic pattern in the bass clef.

Musical notation for the third system, measures 9-12. The right hand continues the melodic line with a *mf* dynamic marking. The left hand remains mostly silent.

Musical notation for the fourth system, measures 13-16. The right hand is silent. The left hand continues the rhythmic pattern in the bass clef.

Musical notation for the fifth system, measures 17-20. The right hand features a melodic line with a *mf* dynamic marking. The left hand is mostly silent.

Musical notation for the sixth system, measures 21-24. The right hand is silent. The left hand continues the rhythmic pattern in the bass clef.

15

mf

This system shows the right-hand part of the music for measures 15 through 19. It begins with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The music consists of chords and some melodic fragments. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present in measure 17. The system ends with a repeat sign.

15

mf

This system shows the left-hand part of the music for measures 15 through 19. It begins with a bass clef and a key signature of two sharps. The music features a steady eighth-note accompaniment in the lower register, with chords in the upper register. A dynamic marking of *mf* is present in measure 17.

20

3

This system shows the right-hand part of the music for measures 20 through 23. It features a treble clef and a key signature of two sharps. The music includes chords and a triplet of eighth notes in measure 23. A dynamic marking of *mf* is present in measure 21.

20

3

This system shows the left-hand part of the music for measures 20 through 23. It features a bass clef and a key signature of two sharps. The music includes a steady eighth-note accompaniment and chords. A dynamic marking of *mf* is present in measure 21.

24

This system shows the right-hand part of the music for measures 24 through 27. It features a treble clef and a key signature of two sharps. The music consists of chords and some melodic fragments. A dynamic marking of *mf* is present in measure 25.

24

This system shows the left-hand part of the music for measures 24 through 27. It features a bass clef and a key signature of two sharps. The music includes a steady eighth-note accompaniment and chords. A dynamic marking of *mf* is present in measure 25.

28

First system of musical notation, measures 28-31. The right hand features a melodic line with triplets and slurs. The left hand provides a bass line with triplets and slurs.

28

Second system of musical notation, measures 28-31. The right hand has a dense chordal texture with slurs. The left hand has a bass line with slurs.

32

Third system of musical notation, measures 32-35. The right hand has a melodic line with a triplet and slurs. The left hand has a bass line with slurs.

32

Fourth system of musical notation, measures 32-35. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a bass line with slurs.

37

mf

Fifth system of musical notation, measures 37-40. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a bass line with slurs. The dynamic marking *mf* is present.

37

Sixth system of musical notation, measures 37-40. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a bass line with slurs.

41

mf

This system contains measures 41, 42, and 43. The right hand features a melodic line with eighth notes and a half note, while the left hand provides a bass line with eighth notes. A dynamic marking of *mf* is present in measure 43.

41

This system contains measures 41, 42, and 43. The right hand has a melodic line with eighth notes and a half note, and the left hand has a bass line with eighth notes.

45

3

3

This system contains measures 45, 46, and 47. It features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, both with eighth notes. Triplet markings (3) are present over the eighth notes in both hands.

45

This system contains measures 45, 46, and 47. The right hand has a melodic line with eighth notes and a half note, and the left hand has a bass line with eighth notes.

50

This system contains measures 50, 51, and 52. The right hand has a melodic line with eighth notes and a half note, and the left hand has a bass line with eighth notes.

50

3

This system contains measures 50, 51, and 52. The right hand has a melodic line with eighth notes and a half note, and the left hand has a bass line with eighth notes. A triplet marking (3) is present over the eighth notes in the right hand.

54

Musical notation for measures 54-57, first system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a trill in measure 54 and a triplet in measure 56. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 56. The key signature has one flat (B-flat).

54

Musical notation for measures 54-57, second system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a complex chordal texture with many notes. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 56. The key signature has one flat (B-flat).

58

Musical notation for measures 58-60, first system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a trill in measure 58. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 58. The key signature has one flat (B-flat).

58

Musical notation for measures 58-60, second system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a complex chordal texture with many notes and triplets in measures 58, 59, and 60. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 58. The key signature has one flat (B-flat).

61

Musical notation for measures 61-63, first system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a trill in measure 61. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 61. The key signature has one flat (B-flat).

61

Musical notation for measures 61-63, second system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a complex chordal texture with many notes and triplets in measures 61, 62, and 63. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with a triplet in measure 61. The key signature has one flat (B-flat).

65

p

This system contains measures 65 through 69. The upper staff features a melodic line with eighth notes and quarter notes, while the lower staff has a bass line with quarter notes. A dynamic marking of *p* (piano) is present at the beginning of measure 65. The system concludes with a treble clef at the end of measure 69.

65

This system contains measures 65 through 69. The upper staff is mostly empty, with a few notes in measure 65. The lower staff contains a bass line with quarter notes. A treble clef is positioned at the end of measure 69.

70

This system contains measures 70 through 73. The upper staff has a melodic line with eighth notes and quarter notes, featuring a slur over measures 71-73. The lower staff has a bass line with quarter notes and a slur over measures 71-73. A treble clef is at the end of measure 73.

70

This system contains measures 70 through 73. The upper staff is mostly empty, with a few notes in measure 70. The lower staff contains a bass line with quarter notes. A treble clef is at the end of measure 73.

74

f

This system contains measures 74 through 77. The upper staff has a melodic line with eighth notes and quarter notes, featuring a slur over measures 74-77. The lower staff has a bass line with quarter notes and a slur over measures 74-77. A dynamic marking of *f* (forte) is present at the beginning of measure 74. A treble clef is at the end of measure 77.

74

f

This system contains measures 74 through 77. The upper staff is mostly empty, with a few notes in measure 74. The lower staff contains a bass line with quarter notes and a slur over measures 74-77. A dynamic marking of *f* (forte) is present at the beginning of measure 74. A treble clef is at the end of measure 77.

78

Musical score for measures 78-81. Treble clef contains chords. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note. A sharp sign is present above the staff at the end of the system.

78

Musical score for measures 78-81. Treble clef is empty. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note.

82

Musical score for measures 82-85. Treble clef contains chords with a slur. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note with a slur.

82

Musical score for measures 82-85. Treble clef is empty. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note.

87

Musical score for measures 87-90. Treble clef contains chords with a slur. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note. A dynamic marking *f* is present.

87

Musical score for measures 87-90. Treble clef is empty. Bass clef contains a melodic line with eighth notes and a half note. A dynamic marking *f* is present.

92

Musical notation for measures 92-96, first system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 92: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 93: Treble clef has a half note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 94: Treble clef has a half note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 95: Treble clef has a half note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 96: Treble clef has a half note G2, bass clef has a whole note G2. A slur covers measures 93-96 in the treble staff.

92

Musical notation for measures 92-96, second system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 92: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 93: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 94: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 95: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 96: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2.

97

Musical notation for measures 97-100, first system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 97: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 98: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 99: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 100: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. A slur covers measures 97-100 in the treble staff.

97

Musical notation for measures 97-100, second system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 97: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 98: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 99: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 100: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2.

101

Musical notation for measures 101-105, first system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 101: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 102: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 103: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 104: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. Measure 105: Treble clef has a quarter note G2, bass clef has a whole note G2. A slur covers measures 101-105 in the treble staff.

101

Musical notation for measures 101-105, second system. Treble clef, key signature of two flats. Measure 101: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 102: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 103: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 104: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2. Measure 105: Treble clef has a whole rest, bass clef has a whole note G2.

106

Musical score for measures 106-110. The right hand features a melodic line with slurs and a trill-like figure. The left hand has a simple accompaniment with a few notes.

106

Empty musical staves for measures 106-110.

111

Musical score for measures 111-115. Measure 111 has a triplet of chords marked *f*. Measure 112 has a trill marked *mf*. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a simple accompaniment.

111

Musical score for measures 111-115. The right hand has a complex texture with many chords. The left hand has a simple accompaniment.

116

Musical score for measures 116-120. Measure 116 has a triplet of chords. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a simple accompaniment.

116

Musical score for measures 116-120. The right hand has a complex texture with many chords. The left hand has a simple accompaniment.

120

120

124

124

128

128

132

f

132

f

136

f

136

f

141

mf

141

mf

Час великих очікувань

О. Науменко

Allegro

f

mf

mf

mf

mf

mf

13

Musical score for measures 13-16, first system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with slurs and accents.

13

Musical score for measures 13-16, second system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with slurs and accents.

17

Musical score for measures 17-20, first system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with slurs and accents.

17

Musical score for measures 17-20, second system. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with slurs and accents.

25

First system of musical notation, measures 25-28. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff features a melodic line with eighth notes and chords, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. The music is in a 4/4 time signature.

25

Second system of musical notation, measures 25-28. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff continues the melodic line with eighth notes and chords, and the bass staff continues the harmonic accompaniment. The music is in a 4/4 time signature.

29

First system of musical notation, measures 29-32. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff features a melodic line with eighth notes and chords, and the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. The music is in a 4/4 time signature.

29

Second system of musical notation, measures 29-32. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff continues the melodic line with eighth notes and chords, and the bass staff continues the harmonic accompaniment. The music is in a 4/4 time signature.

33

First system of musical notation, measures 33-36. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff features a melodic line with eighth notes and chords, and the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes. The music is in a 4/4 time signature.

33

Second system of musical notation, measures 33-36. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff continues the melodic line with eighth notes and chords, and the bass staff continues the harmonic accompaniment. The music is in a 4/4 time signature.

37

mf

This system contains measures 37 to 40. The treble staff features a melodic line with slurs and accents. The bass staff provides harmonic support with chords and single notes. A dynamic marking of *mf* is present in the second measure.

37

mf

This system contains measures 37 to 40. The treble staff has a rhythmic pattern of eighth notes with slurs and accents. The bass staff continues the harmonic accompaniment. A dynamic marking of *mf* is present in the second measure.

41

This system contains measures 41 to 44. The treble staff has a melodic line with slurs and accents. The bass staff provides harmonic support with chords and single notes.

41

This system contains measures 41 to 44. The treble staff has a rhythmic pattern of eighth notes with slurs and accents. The bass staff continues the harmonic accompaniment.

45

This system contains measures 45 to 48. The treble staff features a melodic line with slurs and accents. The bass staff provides harmonic support with chords and single notes.

45

This system contains measures 45 to 48. The treble staff has a rhythmic pattern of eighth notes with slurs and accents. The bass staff continues the harmonic accompaniment.

49

Musical score for measures 49-52. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth notes and slurs. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with chords and eighth notes. The key signature has three sharps (F#, C#, G#).

53

Musical score for measures 53-56. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with chords and slurs. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). A dynamic marking of *sub* is present in measure 54.

57

Musical score for measures 57-60. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with chords and slurs. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). A dynamic marking of *ova* is present in measure 57.

61 *8va*

Musical score for measures 61-64, first system. Treble and bass staves with notes and rests. A dashed line labeled "8va" is above the staff.

61

Musical score for measures 61-64, second system. Treble and bass staves with notes and rests.

65 *8va*

Musical score for measures 65-68, first system. Treble and bass staves with notes and rests. A dashed line labeled "8va" is above the staff.

65

Musical score for measures 65-68, second system. Treble and bass staves with notes and rests.

69 *8va* *Mtno mosso*

Musical score for measures 69-72, first system. Treble and bass staves with notes, rests, and triplets. A dashed line labeled "8va" is above the staff. The dynamic *mp* is indicated.

69 *mp*

Musical score for measures 69-72, second system. Treble and bass staves with notes, rests, and triplets. The dynamic *mp* is indicated.

73

First system of musical notation, measures 73-76. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes, while the left hand provides a steady accompaniment of quarter notes. A slur covers measures 73-76 in the right hand.

73

Second system of musical notation, measures 73-76. The right hand continues the melodic line with eighth notes and quarter notes. The left hand accompaniment consists of quarter notes. A slur covers measures 73-76 in the right hand.

77

First system of musical notation, measures 77-80. Measure 77 features a triplet of eighth notes in the right hand. Measures 78-80 continue the melodic line. The left hand accompaniment consists of quarter notes. Slurs cover measures 77-80 in the right hand.

77

Second system of musical notation, measures 77-80. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes. The left hand accompaniment consists of quarter notes. A slur covers measures 77-80 in the right hand.

81

First system of musical notation, measures 81-84. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes. The left hand accompaniment consists of quarter notes. A slur covers measures 81-84 in the right hand.

81

Second system of musical notation, measures 81-84. The right hand continues the melodic line with eighth notes and quarter notes. The left hand accompaniment consists of quarter notes. A slur covers measures 81-84 in the right hand.

85

85

88

88

91

91

91

95

95

99

99

102

102

105 *8va*

105

109 *8va*

109

112 *8va*

112

115

Allegro

Musical notation for measures 115-118, top system. The right hand plays a melodic line with eighth notes and rests, marked *mp*. The left hand provides harmonic support with chords and single notes.

115

Musical notation for measures 115-118, middle system. The left hand features a rhythmic accompaniment of chords and eighth notes, marked *mp*. A triplet of eighth notes is indicated with a '3' above it.

119

Musical notation for measures 119-122, top system. The right hand continues the melodic line with eighth notes and rests, marked *mp*. A triplet of eighth notes is indicated with a '3' above it.

119

Musical notation for measures 119-122, middle system. The left hand features a rhythmic accompaniment of chords and eighth notes, marked *mp*. A flat (b) is placed above the bass clef staff.

123

Musical notation for measures 123-126, top system. The right hand continues the melodic line with eighth notes and rests, marked *mp*. A slur is placed over the first two measures.

123

Musical notation for measures 123-126, middle system. The left hand features a rhythmic accompaniment of chords and eighth notes, marked *mp*.

127

Musical score for measures 127-130. The top system features a treble clef with a triplet of eighth notes and various chords, while the lower staff contains a whole rest. The bottom system features a bass clef with chords and a simple melodic line.

131

Musical score for measures 131-134. The top system features a treble clef with a melodic line and slurs, while the lower staff contains a treble clef with a similar melodic line. The bottom system features a bass clef with chords and a simple melodic line.

135

Musical score for measures 135-138. The top system features a treble clef with chords and slurs, while the lower staff contains a treble clef with a simple melodic line. The bottom system features a treble clef with chords and slurs, and a bass clef with a simple melodic line.

138

First system of musical notation, measures 138-140. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music is in a key with two sharps (F# and C#) and a common time signature. Measure 138 features a treble staff with a half note G4 and a bass staff with a half note G3. Measure 139 has a treble staff with a half note A4 and a bass staff with a half note A2. Measure 140 has a treble staff with a half note B4 and a bass staff with a half note B2. The system concludes with a double bar line.

138

Second system of musical notation, measures 138-140. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music continues from the first system. Measure 138 has a treble staff with a dotted quarter note G4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note G3 and an eighth rest. Measure 139 has a treble staff with a dotted quarter note A4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note A2 and an eighth rest. Measure 140 has a treble staff with a dotted quarter note B4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note B2 and an eighth rest. The system concludes with a double bar line.

141

First system of musical notation, measures 141-143. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music is in a key with two sharps (F# and C#) and a common time signature. Measure 141 features a treble staff with a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) and a bass staff with a half note G3. Measure 142 has a treble staff with a half note A4 and a bass staff with a half note A2. Measure 143 has a treble staff with a half note B4 and a bass staff with a half note B2. The system concludes with a double bar line.

141

Second system of musical notation, measures 141-143. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music continues from the first system. Measure 141 has a treble staff with a dotted quarter note G4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note G3 and an eighth rest. Measure 142 has a treble staff with a dotted quarter note A4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note A2 and an eighth rest. Measure 143 has a treble staff with a dotted quarter note B4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note B2 and an eighth rest. The system concludes with a double bar line.

144

First system of musical notation, measures 144-146. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music is in a key with two sharps (F# and C#) and a common time signature. Measure 144 features a treble staff with a half note G4 and a bass staff with a half note G3. Measure 145 has a treble staff with a half note A4 and a bass staff with a half note A2. Measure 146 has a treble staff with a half note B4 and a bass staff with a half note B2. The system concludes with a double bar line.

144

Second system of musical notation, measures 144-146. It consists of two staves (treble and bass clef) with a brace on the left. The music continues from the first system. Measure 144 has a treble staff with a dotted quarter note G4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note G3 and an eighth rest. Measure 145 has a treble staff with a dotted quarter note A4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note A2 and an eighth rest. Measure 146 has a treble staff with a dotted quarter note B4 and an eighth rest, and a bass staff with a dotted quarter note B2 and an eighth rest. The system concludes with a double bar line.

148

mp

This system contains measures 148 to 151. The right-hand part begins with a whole rest in measure 148, followed by a half rest in measure 149. In measure 150, it features a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) with an accent (>), followed by a quarter note (C5) with an accent. Measure 151 continues with a quarter note (B4) with an accent, followed by a quarter rest. The left-hand part has whole rests in measures 148 and 149, and a half rest in measure 150. In measure 151, it plays a half note (C4) with an accent.

148

mp

This system contains measures 148 to 151. The right-hand part plays a rhythmic pattern of eighth notes in pairs (y) over a bass line of quarter notes. The notes in the right hand are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. The left-hand part plays a bass line of quarter notes: C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5.

152

This system contains measures 152 to 155. The right-hand part starts with a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) with an accent (>), followed by a quarter note (C5) with an accent. Measure 153 has a quarter note (B4) with an accent, followed by a quarter rest. Measure 154 has a quarter note (A4) with an accent, followed by a quarter rest. Measure 155 has a quarter note (G4) with an accent, followed by a quarter rest. The left-hand part has a half rest in measure 152, followed by a half note (C4) with an accent in measure 153, and a half rest in measure 154. In measure 155, it plays a half note (C4) with an accent.

152

This system contains measures 152 to 155. The right-hand part plays a rhythmic pattern of eighth notes in pairs (y) over a bass line of quarter notes. The notes in the right hand are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. The left-hand part plays a bass line of quarter notes: C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5.

156

This system contains measures 156 to 159. The right-hand part has a melodic line with eighth notes and accents (>). Measure 156: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. Measure 157: B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. Measure 158: A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. Measure 159: G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. The left-hand part has a rhythmic pattern of eighth notes in pairs (y) over a bass line of quarter notes. The notes in the left hand are C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5.

156

This system contains measures 156 to 159. The right-hand part plays a rhythmic pattern of eighth notes in pairs (y) over a bass line of quarter notes. The notes in the right hand are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5. The left-hand part plays a bass line of quarter notes: C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, G4, A4, B4, C5.

160

Musical score for measures 160-163, first system. The right hand features a melodic line with accents and a triplet in measure 160. The left hand has a simple bass line.

160

Musical score for measures 160-163, second system. The right hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes with accents. The left hand has a bass line with some chromaticism.

164

Musical score for measures 164-167, first system. The right hand has a melodic line with accents and slurs. The left hand has a bass line with accents. A *mf* dynamic marking is present in measure 165.

164

Musical score for measures 164-167, second system. The right hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes with accents. The left hand has a bass line with accents. A *mf* dynamic marking is present in measure 165.

168

Musical score for measures 168-171, first system. The right hand has a melodic line with accents and slurs. The left hand has a bass line with accents.

168

Musical score for measures 168-171, second system. The right hand has a rhythmic accompaniment of eighth notes with accents. The left hand has a bass line with accents.

172

172

f

This system contains measures 172 through 175. It features a grand staff with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in treble clef, and the bottom in bass clef. The music is in a key with one sharp (F#) and a 3/4 time signature. Measure 172 starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The first two staves have a melodic line with eighth notes and slurs. The bottom staff has a bass line with quarter notes and slurs. A dynamic marking of *f* (forte) appears in measure 174.

176

176

8va

This system contains measures 176 through 179. It features a grand staff with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in treble clef, and the bottom in bass clef. The music continues in the same key and time signature. Measure 176 starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The first two staves have a melodic line with eighth notes and slurs. The bottom staff has a bass line with quarter notes and slurs. A dynamic marking of *8va* (octave) appears in measure 176, indicating a shift in the upper register.

180

180

8va

This system contains measures 180 through 183. It features a grand staff with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in treble clef, and the bottom in bass clef. The music continues in the same key and time signature. Measure 180 starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The first two staves have a melodic line with eighth notes and slurs. The bottom staff has a bass line with quarter notes and slurs. A dynamic marking of *8va* (octave) appears in measure 180, indicating a shift in the upper register.

183 *8va*

subitop

183 *8va*

subitop

186

186

190

190

f

117 *8vb*

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ

Архаїчний джаз (archaic jazz) – рання стадія розвитку негритянської інструментальної музики, що виконується Новоорлеанськими духовими оркестрами, в середовищі яких формувалася джаз. Архаїчний джаз передував Новоорлеанському стилю і охоплює період приблизно з середини 60-х до кінця 90-х рр. XIX ст.

Афро-кубинський джаз – це напрямок в джазі, що з'явився в другій половині 40-х років та поєднує ознаки джазової музики (також свінгу, бі бопа) з народною кубинською музикою.

Барел-хауз (barrelhouse) – виконавська манера, характерна для негритянських піаністів, що грали в ресторанах, які називалися «барелхауз» або «Хонка – тонко» і були дуже поширені. Манера барел-хауз розвинулася з архаїчного блюзу і ґрунтується на синкопованому веденні мелодії, якому протиставляється гострий рівномірний ритм і акомпанемент. У правій руці замість витриманих нот застосовується тремоло. Для барел-хауз типові також деренчливі звучання, які виникають в результаті того, що на струни рояля кладуть папір. Пізніше така манера гри трансформувалася в бугі-вугі.

Баунс (bounce) – термін, який вказує на характер виконання; грати пружно і розслаблено в помірному темпі, рівномірно акцентуючи в акомпанементі всі долі такту, як в шафл.

Біг бенд (big band) – великий оркестр, в якому грають, як правило, 10-17 музикантів. Біг бенд складається із двох груп – мелодичної та ритмічної. Мелодична група, у свою чергу, ділиться на групу саксофонів (reeds), які іноді замінюються кларнетами, і мідних духових труб і тромбонів (brass). У ритмічну групу входять: фортепіано, гітара, контрабас і ударні. Найбільш поширеними є наступний склад біг бендів: 4 труби, 4 тромбона, 5 саксофонів (2 альт, 2 тенора, баритон) і ритмічна група. Існують різні типи біг бендів в яких кількість інструментів може змінюватися в більшу або меншу сторону. У сучасному джазі в біг бенд іноді додатково вводяться гобой, флейта, бас-кларнет, валторна, туба, вібрафон, орган або струнні інструменти. У біг бенд грають за заздальгідь написаним аранжуванням. Свого розквіту біг бенди досягли в період свінгу, тоді ж викристалізувався склад і визначилися функції груп оркестру.

Біт (beat) – 1. Буквально удар; ритмічний центр ваги такту. Спосіб акцентування інструментами ритмічної групи, що виражається в рівномірному чергуванні однаково підкреслених ударів і створює ритмічний пульс джазу.

2. Ритмічна інтенсивність. Термін визначає здатність музиканта або цілого колективу виконувати джаз з легкістю і загостреним почуттям ритму.

Блок-акорди (block-cords) – акорди в тісному розташуванні, які виконуються на фортепіано не однією рукою, як зазвичай, а двома. При такому способі гри лівій руці відводиться не настільки ритмічна або гармонічна функція,

скільки мелодична. Рух акордів найчастіше паралельний, що приводить до частішої появи секунд в основі акорду.

Блюз (blues) – спочатку сольна народна пісня північноамериканських негрів з характерним ліричним настроєм. Назва «блюз» походить від англійського слова blue – меланхолія, смуток. Найбільш типова форма блюзу – 12-тактовий період з трьох фраз по чотири такти в кожній (AAB): перші 4 такти – на тонічній гармонії, по 2 – на субдомінанті і тоніці і по 2 – на домінанті і тоніці. Однак, зустрічаються й інші форми. Розмір блюзу – 4/4, темп довільний, частіше повільний. Характерною особливістю блюзу є так звані блю ноутс – понижені III і VII ступені в натуральному мажорному звукоряді, а також структура «запитання-відповідь», що виявляється як в мелодії так і в тексті.

Брейк (break) – пауза в грі ансамблю та оркестру, під час якої інструменталіст або вокаліст виконує сольну імпровізаційну мелодичну або ритмічну виразну вставку, не пов'язану з метричною структурою п'єси.

Бугі вугі (boogie woogie) – спочатку примітивна негритянська манера інтерпретації блюзу на фортепіано. Вона народилася як імітація гітарного акомпанементу блюзу і в такому вигляді використовувалася піаністами барел-хауз, перетворившись згодом в сольну інструментальну форму. Назва «бугі вугі» вперше зустрічається в п'єсі «Pinetop's Boogie Woogie», записаної на грамплатівку піаністом Кларенсом Пайнтоп Смітом у 1928 р. На відміну від регтайму бугі вугі – імпровізаційна.

Гарлемський джаз (Harlem jazz) – визначення, яке відноситься до музики, що виконується колективами і музикантами Гарлема – центру розвитку негритянського мистецтва у другій половині 20-х і в 30-і рр. Для гарлемського джазу характерні широкі використання оркестрового аранжування, екзальтована манера гри джамп, типова для біг бендів того періоду, використання сольної імпровізації на тлі ритмічної групи, шаута-спів, а також розвинувся з регтайма і бугі вугі спосіб гри на фортепіано страйд, який в ті часи отримав назву «гарлемський фортепіанний стиль». Серед представників гарлемського джазу – піаністи Джеймс Пі Джонсон, Томас Фетс Уоллер та ін.

Госпел сонгс (gospel songs) – одноголосні духовні гімни північноамериканських негрів, які були поширені в 30-х рр. ХХ ст. у великих промислових центрах США. На відміну від спірічуелс, де використовуються біблійні сюжети, тематика госпел сонгс запозичена з Євангелія. Виконуються у супроводі фортепіано, органу, гітари або без акомпанементу. Серед найбільш популярних виконавців госпел сонгс – Махелен Джексон, Роззета Тарп та інші. Існують також хорові госпел сонгс.

Джаз (jazz) – вид професійного музичного мистецтва, що склався на межі ХІХ–ХХ ст. в результаті синтезу європейської та афро-американської музичної культури і затвердився спочатку в середовищі негрів США. Термін «джаз» (спочатку писався jass) з'явився в 1915 р. Деякий час він мав жаргонний відтінок і вживався у словосполученні «джаз бенд» по відношенню до невеликих ансамблів.

Характерними рисами джазу є імпровізаційний початок, специфічне звуковидобування на музичних інструментах, відмінне від академічної музики фразування, а також складна багатопланова ритмічна структура.

Джаз-рок (jazz-rock) – стиль сучасного джазу, який розвинувся в другій половині 60-х рр. та представляє собою синтез елементів джазу і рок музики. Для джаз-рок характерні колективна імпровізація, використання латиноамериканської ритміки, широке застосування електроінструментів. Ансамблі, котрі виконують джаз-рок, складаються, як правило, з ритмічної групи (клавішні електроінструменти, соло-гітара, бас-гітара, ударні інструменти), що використовує елементи ритміки рок музики і мелодичної групи (мідні духові та саксофони), яка надає композиціям джазовий колорит.

Джем сешн (jam session) – невимушена творча зустріч джазових музикантів у вузькому колі колег, друзів, під час якої вони імпровізують на теми відомих мелодій для власного задоволення, не переслідуючи яких-небудь комерційних цілей.

Диксиленд (dixieland) – назва джазових ансамблів новоорлеанського стилю, що складаються з білих музикантів. Для диксиленд характерний ритм ту біт з акцентами на другій і четвертій долях.

Імпровізація (improvisation) – вид музичної творчості, при якому твір створюється безпосередньо в процесі виконання. Є одним з головних елементів джазу. Характерна для архаїчного джазу і новоорлеанського стилю, де переважала спільна імпровізація корнетиста, кларнетиста і тромбоніста. У чиказькому стилі колективна імпровізація була замінена сольною, а в 30-і рр. у зв'язку з розвитком свінгу, відійшла на другий план. Якщо в традиційному джазі імпровізація близька до варіаційності і ґрунтується на мелодичному матеріалі, то в сучасному джазі вона спирається на акордову структуру теми. Для фрі джазу типова вільна, часто колективна імпровізація.

Комбо (combo) – інструментальний джазовий ансамбль (до 8 музикантів). Застосовується тільки по відношенню до ансамблів сучасного джазу.

Комерційний джаз (commercial jazz) – термін відноситься до музики переважно танцювального характеру, що використовує деякі засоби виразності джазу, часто перебільшуючи або спрощуючи їх. Комерційний джаз таким чином пристосовується до канонів розважальної індустрії.

Кул (cool) – буквально холодний; стиль сучасного джазу, який розвинувся в кінці 40-х рр. і одержав поширення переважно серед білих музикантів. Характерною особливістю кул джазу є спокійна манера гри і «холодний» спосіб звуковидобування на духових інструментах.

Модальний джаз (modal jazz) – напрям у сучасному джазі, який розвинувся у 60-х роках. Для нього характерна вільна імпровізація, яка ґрунтується не на мелодичній темі або акордовій послідовності, а на довільному ряді звуків, пов'язаних між собою тільки ладом. Розширення ладової сфери відкрило

можливості для більш гнучкого і різноманітного, ніж у попередніх джазових стилях, розвитку мелодичного матеріалу в імпровізації.

Новоорлеанський джаз (New Orleans jazz) – історично перший стиль джазу. Розвинувся на межі XIX–XX ст. на Півдні США. Спочатку джаз виконувався виключно негритянськими ансамблями. Пізніше багато негритянських джазових музикантів у пошуках роботи змушені були мігрувати на північ країни, головним чином в Чикаго, де Новоорлеанський джаз знаходить свій подальший розвиток. Для новоорлеанського джазу характерна колективна імпровізація, де головну партію виконує корнет на тлі басової лінії тромбона, а кларнет «оббиває» їх орнаментальними переплетеннями. Таким чином, виникає своєрідна поліфонія. Сольні інструменти протистоять ритмічній групі: банджо, тубі і ударним.

Офф біт (off beat) – зміщення акцентів з сильних долів такту (1-ї і 3-ї) на слабкі (2-у і 4-у).

Прогресив (progressive) – напрям у сучасному джазі, що виник в середині 40-х років і характеризується експериментами в області синтезу джазу та європейської композиційної техніки. Родоначальником цього напрямку є Стен Кентон, який першим став вводити в керований ним біг бенд нові методи аранжування, використовуючи засоби виразності симфонічної музики, а також деякі елементи латиноамериканського фольклору, іноді розширюючи для цього склад оркестру.

Регтайм (ragtime) – від gagged – рваний і time – час; спочатку спосіб гри на фортепіано, що був імітацією звучання банджо. У 90-х рр. XIX ст. розвинувся як інструментальна форма. Регтайм – фортепіанний жанр, однак фортепіано трактується тут як інструмент не мелодичний або гармонічний, а ударний.

Рівайвл (revival) – відродження новоорлеанського джазу, що спостерігалось в кінці 30-х років на Заході США. На відміну від свого прототипу, «відроджений» джаз виконувався, головним чином, білими музикантами, проте зразками для них були записи новоорлеанських негритянських ансамблів. Це явище виявилось тимчасовим.

Рок енд рол (rock and roll) – буквально розгойдуватися і крутитися; модний танець, що виник в США на початку 50-х рр. на основі ритм енд блюзу і хілбіллі. Широку популярність в США, а пізніше і в інших країнах, рок енд рол здобув завдяки шлягеру «Rock around the clock» у виконанні американського співака Вілла Хейлі та ансамблю «The Comets». Однак, найпопулярнішим інтерпретатором рок енд ролу визнаний співак і гітарист Елвіс Преслі, який дебютував в 1955 р. на американському телебаченні.

Сайдмен (sideman) – музикант джазового оркестру.

Свінг (swing) – балансування, розкачування. 1. Характерний елемент виконавської техніки джазу, що виражається в постійній і безперервній ритмічній пульсації. Свінг є основним прийомом джазової поліметрії і виникає в результаті несуміщення акцентів мелодичної та ритмічної ліній, завдяки чому створюється ефект удаваного неухильного наростання темпу. 2. Стиль джазу, що сформувався в

середині 30-х рр. Свінг є перехідним періодом між традиційним і сучасним джазом. Свінг суттєво відрізняється від попередніх стилів джазу. У ньому абсолютно відсутня колективна імпровізація. На перший план виступає аранжування і сольна імпровізація.

Скет (skat) – специфічний імпровізаційний спосіб джазового співу, при якому використовуються окремі фрази, слова і звукосполучення, що не мають якого-небудь певного сенсу. У джазі скет вживається як імітація інструментального виконання.

Соул (soul) – душа; вокальна форма, що розвинулася з культової музики американських негрів і запозичила багато елементів ритм енд блюзу.

Соул джаз (soul jazz) – модифікована форма хард бопа, що виникла наприкінці 50-х рр. У ній знайшли відображення деякі елементи культової музики американських негрів і соул.

Спірічуелс (spirituals) – духовні пісні американських негрів, що виникли в першій чверті XIX століття на півдні США внаслідок звернення негрів в християнство. Джерелом негритянських спірічуелс є духовні гімни. Тематику спірічуелс становили біблійні сюжети, які пристосовувалися до конкретних умов повсякденного життя і побуту негрів і піддавалися фольклорній обробці. Спірічуелс є однією з найпоширеніших форм музичного фольклору північноамериканських негрів.

Стиль Канзас Сіті (Kansas City Style) – визначення, що відноситься до музики, яка входить до репертуару біг бендів Канзас Сіті в другій половині 20-х і першій половині 30-х рр. Для стилю Канзас Сіті характерні експресивна манера виконання з яскраво вираженим свінгом і фор бітом, сольна імпровізація.

Стомп (stomp) – п'єса, що виконується в швидкому темпі з підкресленими акцентами в акомпанементі, мелодія якої складається з коротких музичних фраз. Такі композиції були популярні в 20-і рр.

Сучасний джаз (modern jazz) – визначення, що відноситься до стилів і напрямків, які розвинулися в період з початку 40-х рр. і до наших днів. Для сучасного джазу характерні різноманітні експерименти і пошуки нових засобів виразності: ускладнення мелодики, гармонічної мови, ритміки, розширення інтонаційної і ладової сфери.

Традиційний джаз (traditional jazz) – назва ранніх стилів джазу: новоорлеанського і диксиленду.

Третя течія (third stream) – експериментальний напрямок сучасного джазу, який розвинувся в середині 50-х рр. і представляє собою синтез джазу та європейської симфонічної музики (як класичної, так і сучасної).

Ту біт (two beat) – акцентування інструментами ритмічної групи двох долей такту 1-ї і 3-ї в регтаймі і новоорлеанському стилі, 2-ї і 4-ї в диксиленді і чиказькому стилі.

Фанкі (funky) – спосіб виконання в сучасному джазі, що одержав поширення у музикантів, які грають у стилі хард боп. Для фанк характерні гостра експресивна

манера гри, відхід від темперованого ладу, використання ритмомелодичних особливостей блюзу, а також деяких форм культової музики американських негрів.

Фо біт (four beat) – рівномірне акцентування інструментами ритмічної групи чотирьох долей такту. Характерний для стилю свінг.

Фрі джаз (free jazz) – буквально вільний джаз; стиль сучасного джазу, який розвинувся на межі 50-х р. Основні тенденції фрі джаз – відхід від тональності і традиційної мелодики, гармонії, ритміки і форми. Для фрі джаз характерні вільна, іноді колективна імпровізація, застосування атональності, політональності, серіальності, поліритмії, поліметрії, трактування фрази без зв'язку з метром, використання елементів індійської народної музики та фольклору країн Сходу. Іноді в значенні фрі джаз вживаються терміни «абстрактний джаз», «авангардний джаз», «нове явище» або «новий джаз».

Фьюжн (fusion) – буквально сплав; напрямок в джазі 70-х рр., розвинувся з джаз-року, характеризується синтезом елементів рок-музики та джазової імпровізації, а також широким застосуванням електричних і електронних музичних інструментів.

Хард боп (hard bop) – буквально твердий боп; стиль сучасного джазу, який розвинувся з бі бопа в середині 50-х рр., для нього характерна експресивна манера виконання. Те ж саме, що і нео боп.

Хот (hot) – гарячий; термін визначає характерну для негритянського імпровізаційного джазу другої половини 20-х і 30-х рр. манеру гри, яка відрізнялася збудженістю, жвавістю імпровізації, чітким ритмом і специфічною інтонацією, ґрунтувалася на твердому звуковидобуванні і гострому переході до наступного звуку, з використанням блю ноутс, вібрато, гліссандо, брудних тонів і інших інструментальних ефектів. У сучасному джазі цей термін не вживається.

Чиказький джаз (Chicago jazz) – стиль традиційного джазу, який розвинувся на початку 20-х рр. в Чикаго і згодом поширився на Північ США. Сміливіше вводилося аранжування, більш довгими стали сольні партії, що значно вплинуло на подальший розвиток джазової імпровізації. Відбулися також зміни у ритміці: замість 1-ї і 3-ї долей такту стали акцентувати 2-а і 4-а. Корнетисти все частіше стали грати на трубі, замість туби ввели технічно більш рухливий інструмент – контрабас, а замість банджо – гітару. З часом в оркестрах з'явилися фортепіано і саксофони. Значно збагатився репертуар музикантів за рахунок номерів з ревью, оперет і мюзиклів.

Шаут (shout) – негритянська народна екстатична манера співу з елементами декламації, яка характеризується сильною пристрасністю і надривом. Зустрічається в багатьох формах музичного фольклору американських негрів, куди вона перейшла з африканської культової музики.

Шафл (shuffle) – остинатна ритмічна фігура з рівномірно акцентованими чотирма долями, яка виконується в швидкому темпі. Характерна для фортепіанного акомпанементу бугі вугі.

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

Навчальний посібник

**Боршуляк Альона Мирославівна
Лаврентьєва Надія Володимирівна**

**ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВІ ТВОРИ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
ДЛЯ ФОРТЕПІАНО**

Підписано до друку 14. 12. 2022. Формат 60x84 1/8.

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк. 11,1. Обл. вид. арк. 11,3.

Тираж 100 прим.

Видавець і виготовлювач ПП Волощук В. О.